

Lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija Čikagoje. Š. m. vasario 26 d., sekmadienį, Čikagos lituanistinėje mokykloje vyko JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos ruošiamą Vidurio Vakarų apygardos lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija. Joje dalyvavo daugiau kaip 80 mokytojų iš Čikagos, Lemont, Waukegan, Milwaukee, New York, Naperville, Detroit, Cincinnati ir Los Angeles miestų. Lemont Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komiteto narė Austėja Kubilienė pasidalino Lietuvoje vykusio seminaro lituanistinių mokyklų mokytojams įspūdžiais, filosofijos mokslų daktarė lietuvių kalbos srityje Aurelija Tamošiūnaitė skaitė pranešimą „Lituanistinės mokyklos iššūkiai: mokinių nuostatos ir kalbos vartojimo polinkiai“, teisininkė Vilia Dėdinas papasakojo apie darbą su vaikais, turinčiais dėmesio sutrikimo ir hiperaktyvumo sindromą. Žodį tarė JAV LB Švietimo tarybos atstovė Laima Petroliūnienė ir JAV LB Krašto valdybos Religinių reikalų tarybos pirmininkė seselė Margarita Bareikaitė. Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojos Giedrė Starinskienė, Eridana Šležienė ir Vitalija Valuckienė vedė parodomąsias pamokas. Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojos Giedrė Starinskienė, Dalia Stonkuvienė, Rolanda Varnauskienė, Rimantė Kaveckaitė ir Maironio Lemont mokytoja Erika Kunickienė pristatė savo paruoštus vadovėlius, pratybas.

Laimos Apanavičienės nuotr.

LIETUVA PASIRAŠĖ NAUJĄ SUTARTĮ

Briuselis, kovo 2 d. (ELTA). Prezidentė Dalia Grybauskaitė, penktadienio rytą Briuselyje kartu su kitomis 24 Europos Sąjungos valstybėmis pasirašiusi finansinės drausmės sutartį, teigia, kad šis dokumentas apribos visų šalių galimybes išlaidauti.

„Tiek Lietuvoje, tiek kitose šalyse mėginama spekuliuoti, kad ši sutartis gali iš dalies apriboti suverenitetą valstybių. Noriu labai aiškiai pasakyti, kad taip, ši sutartis apribos laisvę išlaidauti, laisvę stumti savo šalis į skolas ir stabdyti šalių ekonominę vystymąsi. Taip, suverenitetą tokiems darbams apribos“, - Briuselyje penktadienį žurnalistams sakė D. Grybauskaitė. Anot jos, Lietuva jau dabar vykdo sutartyje numatytus reikalavimus, todėl tokia sutartis kol kas būtų ir nebūtina. Tačiau tai patvirtinimas, kad Lietuva eina teisingu keliu ir finansinės drausmės principai bus privalomi kitoms ES valstybėms.

Svarbiausias sutarties tikslas – siekti subalansuoto arba perviršinio biudžeto. Dokumente kaip rodiklis nu-

rodytas 0,5 proc. nuo BVP struktūrinis deficitas, kuris neturi būti viršytas.

Kovo 1 d. euro komisaras iš Lietuvos Algirdas Šemeta minėjo, kad tokia sutartis turi apsaugoti nuo išlaidavimų rinkiminiais metais ir, nepaisant nuo to, kokios politinės jėgos atsiders valdžioje, jos negalės išlaidauti, priešingu atveju valstybei grės baudos.

Anot D. Grybauskaitės, Lietuva šios sutarties visa apimtimi turės laikytis tik tapusi euro zonos nare, o iki to laiko

ir ratifikavimo proceso metu galės daugiau laiko skirti diskusijoms dėl jos įgyvendinimo mechanizmų.

„Manau, mes turime pakankamai laiko ir ratifikavimo metu ir iki įstojimo į euro zoną labai įdėmiai pasižiūrėti ir įgyvendinimo mechanizmą. Ne patys principai yra diskutuoti, nes jie egzistuoja jau dabar, mes juos vykdomė ir taip, bet įsigaliojimo arba vykdymo mechanizmai, niuansai, kurie pasirodys vėliau jau posutartiniuose dokumentuose“, - sakė šalies vadovė.

Minėtos sutarties nepasirašė Didžioji Britanija ir Čekija.

KGB BENDRADARBAI

Kai kurių su KGB susijusių asmenų veikla tebeturi neigiamos įtakos valstybei, sako Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) generalinė direktorė Birutė Burauskaitė.

Komentuodama neseniai jos vadovaujamo centro paskelbtą KGB rezervo karininkų sąrašą (www.kgbveikla.lt), ji sakė, kad visuomenė turi teisę ir pareigą žinoti apie KGB veiklą. B. Burauskaitė pabrėžė, kad KGB rezerve buvę asmenys suprato, jog jie galėjo būti panaudoti sovietinio režimo

represinėje struktūroje.

Tinklalapyje www.kgbveikla.lt – KGB veiklos dokumentai (instrukcijos, įstatymai, įsakymai), KGB slaptųjų bendradarbių kategorijos, verbavimo ir panaudojimo principai. Įdėtos bylos apie „KGB prieš lietuvių išveivijos politinę veiklą“.

LGGRTC viešai paskelbė išsamų buvusių KGB rezervo karininkų sąrašą, kuriame - 238 pavardės. Sąraše yra ir buvusio Valstybės saugumo departamento vadovo Arvydo Pociaus ir buvusio užsienio reikalų ministro Antano Valionio bylos.

VOKIETIJA IŠMOKĖS PENSIJAS HOLOKAUSTO AUKOMS

Vokietija sutiko mokėti pensijas dar 16 tūkst. Holokausto aukų visame pasaulyje. Dauguma jų vaikystėje gyveno nacių getuose arba buvo priversti slapstyti gelbėdami savo gyvybę, rašo „The Telegraph“.

Svarbiausia šiame susitarime, kuris buvo sudarytas tarp JAV žydų organizacijos „Claims Conference“ (kuri yra atsakinga už holokausto aukų prarasto turto gražinimą ar kompensacijų už jį surinkimą) ir Vokietijos vyriausybės, yra ne pinigai, o tai, kad Vokietija pripažino šių žmo-

nių kančią, pasakė vykdantysis konferencijos viceprezidentas Greg Schneider.

Iš visų nurodytų asmenų, kuriems skirta pensija, 5 tūkst. gyvena Jungtinėse Valstijose. Tačiau dalis sutarties neapima išgyvenusiujų žydų vaikų, kurie gimė 1938 m. ar vėliau.

Vokietija taip pat sutiko mokėti pensijas ir tiems asmenims, kuriems šiuo metu yra ne mažiau nei 75 m., ir kurie ne mažiau nei tris mėnesius gyveno getuose, tokiuose kaip Budapešte, Vengrijoje nuo 1944 m. iki 1945 m. veikęs getas.

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė.

AP

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

2011 m. gruodį buvo įsteigtas Vilniaus mero Artūro Zuoko vadovaujamas politinis judėjimas „Taip“, žadantis puoselėti liberaliąsias vertybes, primena dienraštis „Vilniaus diena“. Pasak dienraščio, ši partija jau baigė įregistravimo procedūrą.

Praėjusių metų gruodį buvo atkurta Tautininkų sąjunga, jos vadovu išrinktas Seimo narys Gintaras Songaila. Teisingumo ministerija jau patikrino šios partijos steigimo dokumentus ir patvirtino juos kaip atitinkančius įstatymo reikalavimus. Netrukus tautininkai turėtų užbaigti registracijos procesą.

Verslininko Ramūno Karbauskio vadovaujama Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga prieš rinkimus nusprendė pakoreguoti savo pavadinimą. Baigusi perregistravimo procedūras ji turėtų vadintis Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga.

Drašiaus Kedžio šalininkai irgi pranešė apie savo partijos steigimo procesą. „Drašos kelio“ partijai turėtų vadovauti buvęs kunigas Jonas Varkala. Nors steigiamasis šios partijos suvažiavimas surengtas jau prieš kelias savaites, Teisingumo ministerija tikina iki šiol neturinti jokių jos steigimo dokumentų. Pagal įstatymą, partija įsiregistruoti Juridinių asmenų registre turi per pusmetį nuo steigiamojo suvažiavimo.

Vasario 11 d. Vilniuje įvyko steigiamasis Demokratinės darbo ir vienybės partijos (DDVP) suvažiavimas, naujo politinio judėjimo vadove buvo išrinkta prezidento Algirdo Mykolo Brazausko našlė Kristina Brazauskienė.

Vasario 12 d. Kauno Žalgirio arenoje įvyko naujos – Lietuvos žmonių partijos – steigiamasis susirinkimas. Šios naujos politinės organizacijos steigimą inicijuoja verslininkas, Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubo ir Ūkio banko savininkas Vladimiras Romanovas. **Šiuo metu Lietuvoje oficialiai įregistruotos 39 politinės partijos.** Penkioms yra pradėtas likvidavimo procesas.

Gyvybės langelis buvo per mažas dvynukėms. Kauno gimdymo namų langelyje medikai išvydo dvi mergaites, paliktas nežinomos motinos. Kūdikiai nebuvo sušalę, jų svoris mažas. Jei panorės, motina arba tėvas dvynukes gali susigrąžinti per tris mėnesius. Bet tam reikės įrodyti tėvystės įrodymų – DNR ekspertizės. Lietuvoje dabar yra 8 gyvybės langeliai, kur paliekami nenorimi kūdikiai: Kaune 2, Vilniuje, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje ir Alytuje – po vieną. Gyvybės langelyje 2009 m. buvo paliktas vienas berniukas, 2010 m. – 6 mergaitės ir 6 berniukai, o pernai 2 mergaitės ir 2 berniukai.

Raseinių vaikų globos namuose apgyvendinti net 5 vaikai iš vienos šeimos. Jie pabėgo iš namų ir pasirinko valdišką įstaigą, kurioje jiems saugiau ir lengviau. Teismas nutarė keturis brolius ir jų seserį atskirti nuo tėvų. Apie gyvenimą tėvų namuose mažieji neprisitarė. Tik pernai vaikai Šiluvos seniūnijos socialinei darbuotojai papasakojo, kad nebenori gyventi su tėvais. Globos namuose vaikai parašė kaip su jais buvo elgiamasi. „Pabėgome iš namų, nes tėvas kėlė ranką prieš mane ir brolių su peiliu, kirviu ir kėde. Tėvai gerė be sustojimų savaitėmis. Jie mums grasindavo, kad jų neskūstume ir mes bijojome. Girtas tėvas puolė motiną, o aš puoliau ginti ir tada jis ėmė mane smaugti. Globos namuose jaučiuosi labai gerai ir saugi. Nenoriu, kad mane lankytų tėvai,“ – papasakojo jų dukra, dabar jau aštuoniolikos. Tėvai teisme nepratarė nė žodžio, kad vaikai jiems reikalingi. „Ko gero, jie mąstė, kad namuose nebebus penkių burnų, dėl to jų gyvenimas palengvės“, – kalbėjo Raseinių vaiko teisinių apsaugos skyriaus vedėja R. Kleivinskienė „Lietuvos rytui“.

Mindaugas Pocius savo knygoje „Kita mėnulio pusė“ bando paneigti 1944–1953 metų okupanto vykdytą sąmoningą ir organizuotą Lietuvos kolonizavimą. Pagrindinis jo argumentas yra toks: „Iki šiol nei Lietuvoje, nei užsienyje nėra surasta Pabaltijo respublikų kolonizacijos planą patvirtinančių dokumentų“ (p. 293). Tad tokio įvykio ir nebuvo. Atgimimo laikais nekilo abejonių, kad egzistavo Motolov-Ribbentrop pakto slaptieji protokolai, nors Kremlius tai atkakliai neigė. Knygoje rašoma, kad Lietuvos partizanai terorizavo gyventojus. Knygoje giriasi pasinaudojęs Rusijos Federacijos valstybinio archyvo fondais.

Mažosios Lietuvos etnografiniai kaimai“ knygos sutiktuvas Šilutėje įvyko vasario 10 d. Dalyvavo autorius dr. Martynas Purvinas ir „Vorutos“ fondo vyr. redaktorius Juozas Vercinkevičius, išleidęs šią knygą.

Insultą patyrusios Kazimiros Prunskienės artimieji sako, kad jos sveikata neblogėja. Gali būti, kad medicininės pagalbos bus kreipiamasi ir į Rusijos gydytojus. Vyriausioji K. Prunskienės duktė Rasa Vaitkienė, kad šiuo metu jokių sveikatos poslinkių nėra, ir tai jau yra geras ženklas. R. Vaitkienės teigimu, jie svarsto, ar priimti medikų iš Maskvos pasiūlymą konsultacijoms. K. Prunskienės duktė sakė, kad į ją pažįstamus kreipėsi Maskvos N. Burdenkos vardo Neurochirurgijos instituto specialistai, pasiūlę pagalbą. Šiame institute dirba vieni geriausių šios srities specialistų pasaulyje. **LRT**

Du respublikonų partijos nariai – Rick Santorum ir Mitt Romney – vyrauja pirminiuose rinkimuose, kad būtų partijos konvencijoje išrinkti kandidatu į JAV prezidento pareigas. Arizonos valstijoje M. Romney surinko 47%, o Michigan valstijoje 41%. R. Santorum Arizonoje tik 25%, o Michigan valstijoje 38%. Kovo 6 d. pirminiai respublikonų kandidato balsavimai vyks dar 10 valstijų. **AP**

SIRIJOS VALDŽIAI TEKS ATSAKYTI UŽ SAVO VEIKSMUS

ES vadovai kovo 2 d. tarėsi apie visų bendrijos narių ambasadorių iš Sirijos atšaukimą dėl šalies režimo smurtinio opozicijos protestų slopinimo.

Europos Sąjungos (ES) taip pat aptarė pasiūlymą, kuriame raginama visų atsakingų už represiją Sirijoje atsiskaityti dėl civilių teisių pažeidimų, praneša **AP**. Kelios ES šalys jau nusprendė atšaukti savo ambasadorius iš Sirijos.

Baigiantis dvi dienas trukusiam ES viršūnių pasitarimui Briuselyje, 27 šalių vadovai dar kartą pabrėžė, jog būtina nutraukti išplitusį smurtą ir žmogaus teisių pažeidimus, už kuriuos atsakinga Sirijos kariuomenė.

Pranešime teigiama, jog ES vis dar „labai susirūpinusi“ dėl situacijos Sirijoje. „Atsakingi atsakys už savo veiksmus“, – rašoma pranešime.

JAV IR ŠIAURĖS KORĖJA SUSITARĖ

Jungtinės Amerikos Valstijos ir Šiaurės Korėja tuo pačiu metu vasario 29 d. paskelbė, kad pasiekė susitarimą, pagal kurį Šiaurės Korėja sustabdo įvairius karinius ir branduolinius projektus mainais už paramą maistu.

Šiaurės Korėja nutrauks savo raketų bandymus, sustabdys urano sodrinimą ir leis Tarptautinės atominės energijos agentūros TATENA inspektoriams tikrinti savo objektus. Mainais JAV pateiks humanitarinę pagalbą pradedant jau anksčiau aptarta 240 tūkstančių tonų maisto produktų siunta, taip pat sieks gerinti dvišalius santykius.

JAV valstybės departamentas susitarimą pavadino „nors nedidele, tačiau svarbia pažanga“ ir pažymėjo, kad „tebėra smarkiai susirūpinęs dėl Šiaurės Korėjos elgesio įvairiose srityse“.

Oficiali Šiaurės Korėjos naujienų agentūra KCNA citavo savo šalies Užsienio reikalų ministerijos atstovą, kad šalys „sutiko vienu metu atlikti kelis veiksmus, kuriais siekiama sukurti pasitikėjimą“.

Tai buvo pirmos derybos tarp JAV ir Š. Korėjos, po gruodį mirusio diktatoriaus Kim Jong Il, kai valdžią paveldėjo jo sūnus Kim Jong Un.

Į MASKVĄ PERMETAMI OMONININKAI

Kovo 3–9 dienomis Maskvoje budės 6 tūkstančiai omonininkų, permestų į sostinę iš Rusijos regionų, rašo kovo 2 d. „*Novaja gazeta*“.

Jie padės Maskvos omonininkams „užkirsti kelią valdžios nesankcionuotiems viešiemis renginiams“.

Leidinio duomenimis,

perkėlimo įsakymas dar negautas, bet jo laukia būriai Čeliabinske, Rostove, Jekaterinburge ir Saratove. Pasak laikraščio šaltinio, omonininkai vyks „užkirsti kelio ekstremizmo apraiškoms“ su ekipuote, tipiškai komandiruotėms į „karštuosius rajonus“.

Rusijos vidaus reikalų mi-

ES SUTEIKĖ SERBIJAI KANDIDATĖS STATUSĄ

Briuselis, kovo 2 d. Europos Sąjungos (ES) vadovai per viršūnių pasitarimą nusprendė suteikti Serbijai kandidatės statusą, praneša **BBC**.

Belgradas įvykdė nemažai ES reikalaujamų reformų siekdamas gauti šį statusą. Serbija dėl narystės ES prašymą pateikė 2009-aisiais.

ES viršūnių susitikimas įvyko po dviejų dienų, kai per užsienio reikalų ministrų susitikimą buvo rekomenduojama suteikti Serbijai kandidatės statusą.

Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Herman van Rompuy teigė, jog šis žingsnis reiškia „svarbų pasiekimą“. Pasak jo, tai sklandesnio dialogo tarp Serbijos ir Kosovo rezultatas. Serbija pasiekė esminės pažangos visose anksčiau kritikuotose srityse.

Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuelis Barroso teigė, kad Serbijos siekis gauti kandidatės statusą „parodo, jog ES lieka labai patraukli (...), nes ši ir kitos šalys nori prisijungti prie šio laisvės, atsakomybės ir vieningumo projekto“.

nisterija šio pranešimo nei patvirtino, nei paneigė.

Rusijos prezidento rinkimai įvyko kovo 4-ąją. Kitą dieną, kovo 5-ąją, Maskvoje buvo planuojami dideli mitingai: Maniežo aikštėje akciją surengs Kremlių remiantys judėjimai, o Puškino aikštėje įvyks mitingas „Už sąžiningus rinkimus“. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
 2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KADA TEISĖJAI NUSILENKS
LIETUVOS LAISVĖS GYNĖJAMS?

Nepraėjus nė savaitei nuo Sausio 13-osios skaudžių metų minėjimo, Vilniaus teismas išteisino Socialistinio liaudies fronto vadovą Algirdą Paleckį dėl sovietinės okupacijos neigimo. Užsienio lietuviai ir daugelis Lietuvos žmonių buvo priblokšti tokiu teismo sprendimu. Viešai buvo pareikšta, kad 1991 metų sausio 13-ąją lietuviai šaudė į lietuvius. Teismui tai bereikšmis dalykas. Gal tai nesveiko žmogaus pasakymas? Tačiau iš lietuvių spaudos aprašymų neatrodo, kad nesupranta ką sako, nes kalba specialiai apie tai. Tai spjūvis visiems Lietuvos laisvės kovotojams. Su teismo pritarimu. Tokių žmonių ieško kai kurios užsienio tarnybos, kad „pasmaugtų“, Lietuvos nepriklausomybę.

„Lietuvos rytas“ (Nr.17) rašo, jog jis dalyvaudamas komunistų diskusijų forumuose, aiškina, kad Lietuva savo noru prisijungė prie Sovietų Sąjungos ir juodina mūsų partizanus ir tai pateikiama Rusijos žiniasklaidoje.

Vilniaus teismo logika vadovaujantis, ko gero, galima beveik sakyti, jog karo metu žydai patys naikino save, arba, kad lietuviai patys prašėsi vežami į Sibirą, ir kad A.Paleckio senelis su tuo neturi nieko bendra.

Šiuo metu visa tai daroma ne tankais, bet panašiais asmenimis, kurie pradeda agitaciją. Kaip ir visais laikais, pagrindinė grėsmė Lietuvai tebėra Rusija, nes jos politikos požiūris į Lietuvą visada buvo geopolitinis.

Neseniai išgirdome iš kažkurių Rusijos pareigūnų šią nesąmonę, kad Baltijos valstybės turi kažkokių teritorinių pretenzijų ir toks jų supratimas yra platinamas Rusijos visuomenėje ir ypač mokyklose.

Noras perrašyti Lietuvos istorija, o ypač mūsų laisvės bylą, labai akivaizdus. Rusijoje yra subūrti istorikai, kurie privalo parodyti Rusijos praeitį be nusikaltimų, be kruvinių įvykių Lietuvoje ir Gruzijoje. Ir kai 1949 metų kovo 25 d. SSRS kariuomenė, saugumiečiai ir jų vietiniai pataikūnai pradėjo antrą masinių trėmimų vykdymą „Priboj“ (Bangų mūša), išveždama dar trisdešimt tūkstančių savo žmonių, jie buvo vadinami „nusikaltėliais specialiajai tremčiai“.

Lietuvoje po sausio 13-osios, kai sužeistieji, likę gyvi, norėjo gauti pažymėjimus, kad buvo sužeisti, buvo atsisakoma įrašyti, kad sužalojimai įvykdyti Sausio 13-ąją. Kas atsitiktų Lietuvoje, jei kas nors neigtų holokaustą?

Bandoma niekinti labiausiai Lietuvos valstybingumui nusipelnčius asmenis. Iki pat mirties juodintas Justinas Marcinkevičius. Net okupacijos metais neišlieta tiek šmeižto prieš Joną Basanavičių. Istorijos žinojimas formuoja lietuvi. Kai kam savo krašto praeities juodinimas tapo prestižo dalyku. Norima išguiti šviesią Lietuvos praeitį iš žmonių atminties. Siekiama išugdyti ne Lietuvos, o „pasaulio“ pilietį. Ir stebimės, kad jaunimas bėga iš Lietuvos.

O dabar minėto „Fronto“ vadovas pasisakė duosias atsaką Kovo 11-ąją organizuojamoms tautinio jaunimo eitynėms ir kovosias prieš vasarą Ariogaloje rengiamą sąskrydį už Lietuvos laisvę, prieš tremtinių ir politinių kalinių suvažiavimą.

S. Tūbėnas

FNTT SKANDALAS – TARP GANDŲ IR TIKROVĖS

Nuo „Leo LT“ kūrimo dienų joks įvykis, išskyrus Drąsiaus Kedžio ir pedofilijos bylos epopėją, nesukėlė tiek aistrų, kiek dabartinis su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) susijęs skandalas. Jau dvi savaites FNTT klausimas vyrauja viešojoje erdvėje, prie Prezidentūros protestuoti susirinko tūkstantis žmonių, klausama, ar smuks „tefloninės“ prezidentės (esą prie jos nelimpa jokia kritika) populiarumas, ar žlugs Vyriausybė. Siūlomi įvairūs aiškinimai, kodėl iš pareigų atleisti FNTT direktorius Vitalijus Gailius ir jo pavaduotojas Vytautas Giržadas, kas atsakingas už šį nutarimą, ar tai buvo sąmoningas mėginimas sužlugdyti instituciją, kuri veiksmingai kovoja su korupcija.

Teorijų yra daug ir įvairių, komentarų net daugiau, bet neginčijamų faktų - gana mažai. Žiniasklaida bando kaupti faktus, sukurti tikslesnę įvykių eigos kroniką, atkreipti dėmesį į nenuoseklumus bei spragas ir taip sukurti pagrindą racionaliems diskusijoms.

Išaiškinta, kad raštas, kurį Valstybės saugumo departamentas (VSD) davė visiems trims pirmiesiems valstybės asmenims, buvo parengtas ir perduotas gruodžio pabaigoje, ir kad tik vidaus reikalų ministras Raimundas Palaitis vasario 14 dieną gavo antrą VSD raštą, kuriuo remiantis buvo panaikinti FNTT vadovų leidimai dirbti su slapta informacija. Pasak R.Palaičio, raštas buvo su žyma ISS (išslaptinti subjekto sutikimu), todėl esą nebuvo galima pateikti šio rašto premjerui ir kitiems valstybės vadovams.

Ministro aiškinimas kelia abejonių. Jei antrojo VSD rašto paskirtis buvo informuoti savo viršininką R.Palaitį apie tyrimų rezultatus, kodėl R.Palaitis informacijos neperdavė premjerui ir kitiems valstybės vadovams, kad jie geriau suprastų, kokių pagrindu jis imasi sprendimo? Jeigu galima tokį raštą išslaptinti tik VSD sutikus, kodėl jis neprašė to leidimo, kurį veikiausiai būtų gavęs? Sunku tikėti, kad yra teisinė norma, kuri draudžia perduoti dokumentą premjerui, tiesioginiam vidaus reikalų ministro viršininkui. Bet jei tokia būtų, reikia nedelsiant ją pakeisti. Vidaus reikalų ministerija negali tapti privačia ministro ar partijos valda. Sunku tikėti, kad prezidentė nematė ar nebuvo informuota

apie antrąjį raštą, bet tokiu atveju dar labiau akivaizdu, jog duomenų įslaptinimo normos yra netinkamos.

Vasario 8 dieną R.Palaitis pareiškė nepasitikėjimą V.Giržadu ir nurodė, esą jis du kartus buvo tirtas poligrafu ir abiejų tyrimų rezultatai buvo nepalankūs. R.Palaitis reikalavo, kad FNTT vadovai imtųsi atsakomybės. V.Giržadas neatsistatydino, V.Gailius atsisakė atstatydingi jį. R.Palaitis atleido abu.

Atkreipti dėmesį į šį momentą, nes teigiama, kad R.Palaitis siekia sužlugdyti FNTT, nes ši pradėjo tirti liberalcentristų ryšius su šešeline ekonomika ir nuskalstamu pasauliu. V.Gailiui tenka tarpininko vaidmuo priešastingumo grandyje. Jei V.Gailius būtų pritaręs reikalavimui atstatydingi V.Giržadą, R.Palaitis nebūtų turėjęs priežasties, gal dingsties paleisti V.Gailių, ir tokiu atveju FNTT vadovavimas būtų likęs V.Gailiaus rankose. Taigi V.Gailiaus ištikimybė V.Giržadui turėjo svarbų vaidmenį įvykių eigoje. Galima aiškinti įvykius kitaip. Esą R.Palaitis gudriai sužaidė, žinojo, kaip V.Gailius reaguos, tad paspendė spąstus, kad galėtų abu atleisti ir tuo sužlugdyti FNTT darbą. Kuris variantas labiau įtikimas?

Kaip minėta, kritikai iš pradžių R.Palaičiui suvertė pagrindinę atsakomybę už vadovų pašalinimą. Dabar gana patikimi šaltiniai teigia, kad prezidentė tiesiog įsakė R.Palaičiui atleisti V.Gailių ir V.Giržadą, kad R.Palaitis iš pradžių priešinosi, bet ilgainiui nusileido. Šiuo atveju esu linkęs patikėti savo šaltiniais. Jei prezidentė suvaidino svarbų vaidmenį, gerokai susilpnėja teorijos, kurios į pirmą planą iškelia liberalcentristų ryšius su šešėliniu verslu. Galima reikšti įvairių priekaištų prezidentei - kad ji perdėm kategoriškai kalba, daro skubius nutarimus, pasirinko netinkamus patarėjus, kartais yra perdėm patikli, tad ir manipuliuotina - **bet niekas negali jos kaltinti ir prikišti nusikaltėlių protegavimo.**

Gerokai skeptiškiau vertinu kelias kitas teorijas, kurios, be to, dar apipinamos įvairiais gandai. Pavyzdžiui, kad visi signatarai, kurie dalyvavo mitinge Simono Daukanto aikštėje, užsuko į Prezidentūrą ir patys pasisiūlė nedalyvauti, jei bus patenkinti jų prašymai. Netikiu, kad taip elgtųsi toks užkietėjęs maištininkas kaip Bronislovas Genzelis.

Netikiu ir visagaliu VSD, gebančiu lemti gyvenimo raidą, kaip jis darė Gedimino Kirkilo Vyriausybės bei Valdo Adamkaus antros kadencijos metais. **Neabejoju, kad VSD istorijoje yra per daug juodų puslapių.** Tačiau patikimi žmonės aiškina, kad VSD generalinis direktorius Gediminas Grina gerokai išvalė vadovaujančius VSD kadrus, ir nors liko „draugų draugelių“, jie nėra aukščiausio rango. VSD sparnai yra gerokai apkarpyti, atimta ikiteisminio tyrimo funkcija.

Galima pridurti, jog VSD pateikė įslaptintą raštą su pasiūlymu greitai spęsti. VSD tiesiog neuždraudė V.Gailiui ir V.Giržadui dirbti su įslaptinta medžiaga, nors būtų galėjęs pats tai daryti. Šeštadienį R.Palaitis sakė, kad „sprendimą priėmiau aš, mano iniciatyva, remdamasis tuo raštu“. Sunku VSD suteikti bene vyraujančią vaidmenį.

Tiesa, G.Grina atliko meškos patarnavimą, neaiškiai kalbėdamas apie VSD raštus pirmiesiems valstybės žmonėms. Ar jis tik suklypo, ar jis sąmoningai klaidino viešąją nuomonę? Vieni manys vienaip, kiti kitaip, priklausant nuo jų išankstinių nuostatų. Esu linkęs manyti, kad jis tik neatsargiai prabilo.

Iš pradžių ketinau pavadinti šį komentarą „FNTT sąmokslų teorijų gniaužtuose“. Po R.Palaičio, Algio Čapluko ir ypač Arūno Valinsko kalbų šeštadienį liberalcentristų taryboje nebegaliu to daryti, nes atrodytų, kad pritariu jų nuomonei. Iš tiesų jie rezga naują savo sąmokslų teoriją.

Visame šiame reikale padaryta daug skubotų sprendimų ir klaidų. Žmonės pagal savo skonį spęš, ar tai piktos valios ir nešvarių rankų išdava, nes kol kas nėra pakankamai duomenų duoti vienareikšmį atsakymą į daugelį klausimų. Veikiausiai V.Gailius ir V.Giržadas buvo neteisingai atleisti ir, ko gero, laimės bylą Žmogaus Teisių Teisme. Bet teismo nuosprendžio nesulauksime nei rytoj, nei šįmet. Neturėdami prezidentės ir dabartinio vidaus reikalų ministro pasitikėjimo, jie negalėtų veiksmingai vadovauti FNTT. Tai paprastas faktas, ko nepakeičia nuoširdžiausias pasipiktinimas R.Palaičio elgesiu ar įsitikinimas, jog savo veiksmais prezidentė žengė žingsnį tiesioginio prezidentinio valdymo link. Dabar svarbiausia užtikrinti tolesnį FNTT veiksmingumą. Tikiu, kad Lietuvos vadovai kartu ras būdą tai padaryti.

Kęstutis Girnius, alfa.lt

ATSILIEPKITE, TREMTYJE BUVĘ VAIKAI

1941-ųjų tremtiniams teko ypač sunkūs išbandymai.

Pats skaudžiausias ir lemtingiausias smūgis tremiamoms Lietuvos inteligentų, verslininkų, pasiturinčių ūkininkų ir kitoms šeimoms buvo vyrų, tėvų atskyrimas nuo šeimų. Negana to, Lietuvos moterų, vaikų ir senolių apgyvendinimo vietose laukė nauji iššūkiai: vietos gyventojų priešiškus („atvežė banditus, fašistus, liaudies priešus“), gyvenimui netinkamas būstas, skurdus ir menkas maistas, komendantūrinis režimas. Moterims buvo skirti nepakeliami miško bei kiti darbai ir neįvykdomos darbų normos. Daugeliui nemokėjo atlyginimo, nebuvo šiltų, darbui tinkamų drabužių, poilsio dienų, medicininės pagalbos. Rusų kalbos barjeras sudarė sąlygas vietinių valdininkų apgaulei ir savivalei, tremtinių išnaudojimui.

Atsivežtas maistas greitai baigėsi. Kai baigėsi ir visi vertingesni tremtinių daiktai, kuriuos buvo galima iškeisti į bulves ar duoną, į tremtinių šeimas atsėlino badas, ligos, mirtis. **Pradžioje mirė seniausi ir jauniausi tremtiniai, vėliau ir „darbo jėga“ paverstos mažamečių motinos.**

Jau 1942–1943 metais daug lietuvių vaikų, ištremtų į tolimas SSRS tremties vietas, tapo visiškai našlaičiais. Atskirti jų tėvai buvo sunaikinti lageriuose, motinos – tremtyje.

Pasibaigus karui, žinios apie beviltišką tremtinių būtį, našlaičiais likusius vaikus pasiekė Lietuvą, jų artimuosius. Kas išgalėjo, siuntė maisto, pinigų, drąsesniems kilo mintis važiuoti į tremties vietas ir

parsivežti vaikus į Tėvynę.

Pasinaudoję sovietinės sistemos spragomis, ryšiais, dovanomis, radę tylų pritarimą Švietimo ministerijoje bei aukštesnėse instancijose, kilnios dvasios šviesuoliai rinko pažymas, dokumentus, nesiviešindami važiavo į tremties vietas ir vežė vaikus į Lietuvą.

Tokio pobūdžio veikla reikalavo didelio pasiruošimo, dvasinio ryžto, išminties bei fizinio tvirtumo. Kai kurios ekspedicijos truko net iki dviejų trijų mėnesių. Reikėjo gauti Lietuvos sovietinių įstaigų tarpininkavimo raštus, patvirtinti kelionės dokumentus, sudaryti vežamų vaikų sąrašus, įveikti „visagalės“ vietinės valdžios ir komendantų įtarumą, NKVD patikras, finansinius bei transporto sunkumus, nepalankias gamtines sąlygas, vaikų ligas, nakvynės bei maitinimo problemas.

Formaliai buvo vežami tik nepilnamečiai vaikai – visiškai našlaičiai, bet ekspedicijų vadovai gudravo ir kaip beįmanydami stengėsi gražinti į Tėvynę kuo daugiau vaikų. Ne visi vežami vaikai turėjo reikiamus dokumentus, tad kelionės metu ekspedicijų vadovams prirėkė daug išradingumo bei diplomatinio sugebėjimų.

1946 metais buvo organizuotos penkios vaikų gelbėjimo ekspedicijos: į Komiją, Jakutiją, Altajų, Uralą ir vėl į Komiją. Vėliau buvo organizuotos ekspedicijos į Altajaus kraštą bei kitus lietuvių tremties regionus. Galima manyti, kad šios ekspedicijos pažadino ištremtųjų viltį sugrįžti. Galbūt dėl to 1947 metais iš SSRS tremties vietų nusirito ryški lietuvių pasitraukimo į Tėvynę banga...

Geležinkietis Kazimieras Kiznis (dešinėje) prie savo namų Kaune su iš Sibiro parvežtais vaikais. Buvo parvežta 17-19 vaikų. Nuotraukoje nėra 4-5 vaikų, kuriuos giminės atsiėmė geležinkelio stotyje. Antroje eilėje kairėje (margais marškinėliais) – Steponas Jurgis Gobis (1947 metai).

Ekspedicijų vadovai, organizatoriai ir dalyviai – Marcelinas Ignatavičius, Petras Monstavičius, Jonas Bulota, Kazimieras Gerulaitis, Zakarevičius ir Kuznecova, Ona Jakubėnaitė, Natalija Gudonytė, Marija Didvalytė, Kazys Kiznys (Kezys?) ir dar daug kitų neįvardintų asmenų – dalyvavo šiame kilniame žygdarbyje, išgelbėjo ir į Tėvynę gražino kelis šimtus lietuvių vaikų. Nedidelėmis grupėmis vaikus iš tremties į Lietuvą vežė ir pavieniai, iki šiol neįvardinti asmenys.

Beje, ne visiems sovietinės Lietuvos vadovams patiko 1946–1947 metų „banditų“ vaikų gražinimas į Lietuvą. 1950 metais Natalija Gudonytė buvo suimta ir įkalinta. Tais pačiais metais Marcelinas Ignatavičius buvo tardytas dėl neva neteisėtai parvežtų asmenų. M. Ignatavičiui pavyko išsiginti, bet parvežtų vaikų sąrašai iš jo buvo atimti ir negražinti. Yra duomenų, kad Kazys Kiznys taip pat galėjo būti represuotas ir 1949 metais išvežtas į tremtį.

Kol kas apie buvusius vaikų gražinimo į Lietuvą ekspedicijų vadovus, organizatorius ir dalyvius labai trūksta informacijos.

Mažai kas žinoma ir apie Kazį Kiznį. Yra išlikusios dvi Kazio Kiznio į Lietuvą parvežtos vaikų grupės nuotraukos. Vienoje iš nuotraukų matome patį Kazį Kiznį, stovintį tarp parvežtų vaikų. 1947 metų rugsėjį Kazys Kiznis iš Altajaus krašto Kutašo apylinkių parvežė 17–19 vaikų. Kauno geležinkelio stotyje jų jau laukė keletas giminių, kurie tuoju atsiėmė 4–5 vaikus. Nuotrauką pateikęs Steponas Gobis 1947 metų rugsėjį Kazio Kiznio buvo parvežtas iš Altajaus krašto į Kauną. Apie Kazį Kiznį Steponas Gobis nedaug ką prisimena. Žino tik tiek, kad Kazys Kiznys gyveno Kaune, dirbo geležinkeliu.

Pats S. Gobis kitą dieną išvyko laivu į Jurbarką, kur ir šiandien tebegyvena. Jo liudijimu, Kazys Kiznys parvežti vaikų iš Altajaus krašto vyko

ne vieną kartą!

Vaikai buvo maži, kelionės draugų vardų neįsidėmėjo. Parvežus visi išsibarstė kas kur. Vėliau ryšių nepalaikė ir viskas pasimiršo.

Prašome skaitytojus atidžiau pažvelgti į nuotrauką. Gal ką atpažinsite. Gal galėsite suteikti daugiau informacijos apie nufotografuotus vaikus ir ypač apie jų geradarį Kazį Kiznį.

Nuoširdžiai kviečiame atsiliepti visus, kurie, būdami vaikai, organizuotai ar pavieniui buvo gražinti iš tremties į Lietuvą. Laukiame Jūsų išsamiai pateiktų atsiminimų. Rašykite apie Lietuvai gražintus vaikus ir žmones, padėjusius jiems sugrįžti į Tėvynę. Rašyti el. paštu: elena@genocid.lt; selenga2003@yahoo.com arba adresu: Elenai Stulgienei, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Didžioji 17/1, Vilnius, 01128. Tel. (8 5) 2314151.

P.S. Redakcijai žinoma, kad taip išgelbėti du vaikai gyvena Čikagos apylinkėse.

ALGIRDAS PALECKIS VIEŠAI RAGINAMAS KOVOTI SU TREMTINIAIS

Estijos saugumo policijos su Rusijos užsienio žvalgybos tarnyba siejama „Komsomolskaja pravda“ žurnalistė Galina Sapožnikova vasario 25 d. viešai mokė Algirdą Paleckį, kaip kovoti prieš „miško brolius“, besirenkančius į sąskrydžius Ariogaloje.

A. Paleckio vadovaujamo „Fronto“ pašonėje įkurtos asociacijos „Lietuva be nacizmo“ diskusija turėjo būti skirta pokalbiams apie Kovo 11-osios eitynes Vilniuje ir neonacizmo grėsmę, tačiau diskusijoje daugiau vietos skirta liaupsėms Sovietų Sąjungai ir pokalbiams esą Lietuvoje rusų tautinė mažuma diskriminuojama.

Į diskusiją susirinko apie

30 vyresnio amžiaus žmonių, kone visa diskusija vyko rusų kalba.

Daugiausia dėmesio diskusijoje sulaukė su Rusijos žvalgyba siejama žurnalistė G. Sapožnikova.

Moteris Vilniuje dėstė esą lietuviai nepakankamai kovoja su naujaisiais fašistais ir siūlė šioje kovoje savo pagalbą.

G. Sapožnikovą itin papiktino tai, kad kasmet Ariogaloje nieko netrukdomi susirenka tūkstančiai politinių kalinių ir tremtinių. Pasak jos, Estijoje vykstantiems panašioms renginiams duodamas atkirtis.

„Tai miško brolių suvažiavimas. Tikra nacionalinė šventė su kilometro ilgio kolona, nuskambėjusiais himnais, ka-

talikiškom giesmėm, kurioje prezidentė Dalia Grybauskaitė dalijo nacionalinius suvenyrus“, – neslėpdama ironijos dėstė žurnalistė.

„Jeigu pas jus vyksta tokios šventės, kur atvirai dalyvauja taip vadinami kovotojai už Lietuvos, Latvijos, Estijos laisvę, kur dalyvauja net prezidentė, tai jūs kuo čia užsiimate? (...) Jūs patys turite stebėti situaciją ir veikti. **Jei nežinote kaip, pakvieskite, mes juk atvažiuosime, padėsime. Jūs, matyt, nežinote kažko, ar neatidirbate**“, – mokė su Rusijos žvalgyba siejama moteris.

G. Sapožnikovą tikino, kad labai svarbu yra kariauti informacinį karą. Esą, jei kitokios nuomonės neįsileidžia žiniasklaida, reikia ja dalintis „Facebook“, „Twitter“ svetainėse.

Karas persikėlė į infor-

macinį lauką, tai labai svarbu, - sakė G. Sapožnikova. Žurnalistė tikino, kad Lietuvoje vyrauja „istorinis nacizmas“, paremtas istorijos interpretacijomis ir remiamas valdžios. Pavyzdžiu kovoje su nacizmu žurnalistė įvardijo Rusiją, kuri neva fašistuojančius asmenis be pasigailėjimo dvidešimčiai metų sukūšo į kalėjimus.

„Ir Estijoje 15 metų buvo šūkaujama apie genocidą, tačiau mums pavyko šitą mitą sugriauti“, – pasididžiudama kalbėjo „Komsomolskaja pravda“ žurnalistė. Tokį žurnalistės pasisakymą lydėjo susirinkusiųjų komentarai, prisiminimai apie sovietų valdžios nuopelnus ir dabartinės valdžios niekinimas. Viena labiausiai šlovinančių sovietus buvo istorijos mokytoja Angelė Ambrazienė iš

Radviliškio rajono Minaičių pagrindinės mokyklos teigusi, kad sovietai Lietuvoje sukūrė visą infrastruktūrą, o ją pačią išgelbėjo nuo bado.

„Fronto“ vadas Algirdas Paleckis atidžiai klausėsi pamokymų. Savo kalboje jis pažymėjo siekiantis suburti prieš 15-20 metų pabirusių socialistinių idėjų nešėjų armiją.

„Mes turime surinkti sumuštą armiją, jos likučius, nes jos liko ne tiek ir daug, ir rasti naujų jėgų, o jų tikrai yra ir jaunesnių už mus, ir tą sumuštą armiją pastatyti ir sukurti naują“, – kalbėjo A. Paleckis.

Pasak jo, „Frontas“ ne tik duos atsaką Kovo 11-ąją organizuojamoms tautinio jaunimo eitynėms, bet ir kovos prieš vasarą Ariogaloje rengiamą tremtinių ir politinių kalinių suvažiavimą.

LRT

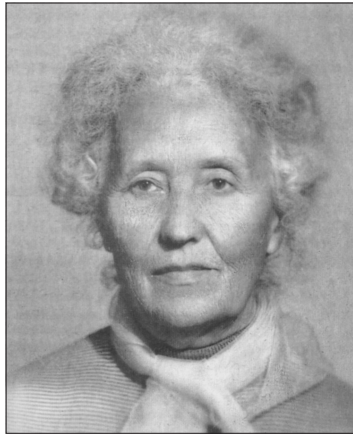
LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

NATALIJA FUGALEVIČIŪTĖ (1905-1985)

Dailininkė, Kaunas

APDOVANOTA ŽŪVANČIŪJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUMI (1999)

1943 metų pabaigoje mus, dvi dešimtmetes mergaites - mane ir Deborą Biron, - policininkas išvedė pro Kauno geto vartus per grįžtančių iš miesto žmonių brigadą priešinga kryptimi. Kiek atokiau nuo vartų laukė mūsų gelbėtojos Natalijos: Fugalevičiūtė ir Jegorova. Vedė mus atskirai, po vieną, į Žaliakalnio medinį namą. Tai buvo Natalijos Fugalevičiūtės būstas, kur jau dvejus metus slapstėsi geto bėgliai. Kelias man pasirodė ilgas, o žmonių besišypsantys veidai ir juokas buvo neįprasti ir bauginio. Nežinojau, kur mus veda ir kas mūsų laukia.

Natalija Fugalevičiūtė, Kaunas (1970)

Kai įėjom į priemenę, pamčiau savo giminaite Rivką Šmuklerytę-Ošerovičienę,

kuri jau dvejus metus buvo čia. Tuo metu pas Natašas nakvojo dar Gerta Bogrianskienė su dukra Roziana. Nuo tada mūsų gelbėtojos abidvi Natašos tapo mums labai artimos, ir mes gyvenome kaip bendra šeima iki pat abiejų mirties.

Buvau slepiama įvairiose vietose, ne visur jaučiausi saugi, teko gyventi svetimu vardu. Mano brangioji Natalija Fugalevičiūtė (mes ją vadinom: Natašok, skirtingai nuo kitos Natalijos, kurią vadindavom Pavlaša) tai jautė ir stengėsi mane lankyti, kai gyvenau pas kitus žmones. Aš jaučiau jos

meilę ir rūpestį ir visada labai laukdavau. Žiemos dienomis vienoje palėpėje rymodavau prie lango, spėliodama, ar atskris „pažįstamas“ paukštelis. Jei atskris, vadinasi, ateis Natašokas... Daugeliui ji buvo tikras šviesulys tamsoje. Ji visada pasirodydavo ten, kur itin pavojinga. Jos nepaprastas grožis ir ramumas suklaidindavo net netikėtai pasirodančius SS karininkus. Jos žavesys buvo įtaigus, ji sugebėdavo įkalbėti ir kitus, kad priimtų iš geto pabėgusius žmones. Bet pirmiausia apgyvendindavo savo namuose. Ten,

pas ją, sutikau gydytojos F. Švabaitės dukterėčias Editą ir Jutą, Sulamitą Gordonaitę, Gitą Judelevičiūtę, Manią Ginkienę ir kitus pažįstamus ar pažįstamais tapusius žmones.

1944-ųjų vasaros pradžioje buvau slepiama vaikų namuose Kauno priemiestyje. Nataša ir čia mane lankė, o liepos mėnesį, kai miestas ištuštėjo, mudvi plaukėme Nemunu Kulautuvos link pas Natalijos seserį Lidiją Golubovienę. Čia kartu su dar 15 pas ją besislapstančiųjų išėjom į mišką, kur išbuvom iki rugpjūčio 3 dienos, kai jau nebereikėjo slapstyti. Per visą Natalijos Fugalevičiūtės gyvenimą buvo daug žmonių, kurie laukė jos dvasingos pagalbos skrydžio.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos“.

NEPAGRĮSTI LENKIJOS PRIEKAIŠTAI LIETUVAI

Lietuvos ir Lenkijos derybų komisijos dėl kultūros dalykų iki galo negalės susitarti tol, kol Lenkija nepripažins, kad 1) Vilnija ir Seinų kraštas – tos pačios lietuvių ir Lietuvos (ne Lenkijos) etninės bei istorinės žemės, lenkai ir kitos tautinės mažumos čia nėra autochtonai (senbuviai), 2) ne Lietuva, o Lenkija tas žemes 1920 m. prievarta okupavo ir nutautino ir 3) kad dabartinis Lenkijos nuolatinis kišimasis į Lietuvos Respublikos reikalus, kai kaimynė bando valdyti, finansuoti ir auklėti Lietuvai nelojalius piliečius per savo ambasadą, konsulatą bei Lenkų rinkimų akciją, pažeidžia Lietuvos teritorijos vientisumą, tarptautines, dvišales sutartis, Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus.

Lenkijos švietimo ministerija nepaneigė 2011-10-27 d. Fidelio atminimo ir kresų organizacijų teiginių, esą Kauno Lietuva užėmė „svetimos valstybės teritoriją prieš vietinių gyventojų valią. Nuo tol prasidėjo lenkų švietimo spaudimas iki šiol“. Lenkijos švietimo ministerijos sekretorius spaudoje skelbė, jog Lietuvos piliečius reikia integruoti į Lenkiją. Polonijos televizijos apmokama žurnalistė Edita Maksimovič ir kiti Lenkų rinkimų akcijos aktyvistai, prisidengę lenkų mokyklų tėvų komitetu, organizavo mitingus prieš įstatymus ir kurstė mokinius prieš savo Tėvynę.

Lenkų rinkimų akcijos atstovai J.Mincevičius, R.Markevič teigė, kad jų valdomos Vilniaus, Šalčininkų rajonų mokyklos nesilaiko Švietimo įstatymo. Jų kurstomi mokiniai kartoją V.Tomaševskio žodžius, pa-

sakytus prieš 2 metus, apie Vžesnią (miestelis Krokuvos apskrityje). Kartojami įstatymus pažeidžiantys autonominių reikalavimai dėl „pagalbinės“ kalbos, vardų ir pavardžių, gatvių pavadinimų, vietovardžių rašybos.

Priešvalstybinę veiklą daugiausia organizavo valstybės išlaikomi asmenys. Lenkų rinkimų akcijos padalinys *Maciež školna* ir kiti jų aktyvistai su Lenkijos pagalba organizavo prieškonstitucinius mitingus. Jiems pritarė Kultūros viceministro – atsakingo už tautines bendrijas – S. Didtmanno žmona Renata, per A.Kubiliaus patarėjo Č. Okinčico radiją *Znad Wiili* pareiškusi: jeigu valstybinės kalbos pažymys jos tautiečiams būtų per mažas, bus „žmogaus teisių pažeidimas ir tokia byla galėtų būti Strasbūre“ (Delfi, 2011-08-08).

Balstogės universiteto filialui išviliojus VPU stojančiuosius į polonistiką, tos **katedros vedėjas R.Naruncas apkaltino Lietuvos valstybę:** „visuotinis lenkų persekiojimas, naujasis Švietimo įstatymas iš pagrindų naikina lenkų švietimą“ (Delfi, ten pat).

Lygių galimybių principas pietryčių Lietuvoje pažeidžiamas šiais atvejais:

1. Valstybine kalba nėra galimybės įgyti priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ar vidurinio mokslo daugiau kaip 60 Lietuvos Respublikos švietimo įstaigų.

2. Vilniuje ir kitur mokymosi sąlygos mokyklose valstybine kalba yra blogesnės – jos yra perpildytos, kartais turi mokyti antroje pamainoje (plg. Antakalnio vidurinė mokykla ir kitos), o švietimui vadovaujantys Lenkų rinkimų akcijos nariai trukdo spręsti

Clevelando Akademikų Skautų iškilmingoje sueigoje 2011 m. lapkričio 27 d. sesė Teresė Taraškienė su gėlių puokšte davė Tikrosios narės pasižadėjimą.

švietimo problemas.

3. Pakliūti į darželį Vilniuje ir Vilniaus rajone (pvz. Avižieniuose) kartais yra 100 vaikų ir didesnė eilė, todėl mišrių šeimų vaikams siūloma pareiti į lenkiškus darželius, kur eilės nėra. Už LR Konstitucijos laikymąsi Vilniaus rajone persekios Kalvelių, Buivydžių, Maišiagalos ir kitų darželių vedėjos, Šalčininkų rajone – Poškonų darželio vedėja.

4. Lenkų rinkimų akcija ir Lenkijos URM perka pirmokus lenkiškoms mokykloms – už 972 vaikus Lenkijos konsulatas užmokėjo po 1000 zlotų, vengiant mokesčių. R.Sikorskis užsiminė, kad ir tai gali padėti Lenkų rinkimų akcijai pereiti trūkstamą 0.2% barjerą po metų vyksiančiuose Seimo rinkimuose.

5. Vilniaus rajone maždaug pusė lenkų vaikų mokosi mokyklose valstybine kalba, o kito pusė – mokyklose dėstomąja lenkų kalba, bet

valstybinės kalbos egzaminas iki šiol jiems buvo skirtingas. Šalčininkų rajono lietuviškose mokyklose daugiausia mokosi lenkai, bet tik lenkiškų mokyklų baigiamasis valstybinės kalbos egzaminas bus taikomas prie jų lygio, ko gero tik jiems 21% bus padidintas mokinio krepšelis, valanda ilgiau bus leista rengtis valstybinės kalbos egzaminui, naudotis žodynais ir t.t. Mokinius ir jų tėvus nelygybė labai traumuoja, nes kartais tos pačios šeimos vienas vaikas eina į lenkišką mokyklą, kitas – į lietuvišką mokyklą.

6. Į pietus nuo Vilniaus lenkų gimtosios kalbos dabar yra trys: gudų, rusų ir lenkų. Lenkų rinkimų akcijos reikalavimu lenkiškose mokyklose įvedus privalomą baigiamąjį lenkų kalbos egzaminą, gudiškai ir rusiškai namie kalbantys lenkai turėtų nelygias galimybes laikyti naują privalomą egzaminą.

7. Lenkų rinkimų akcijos re-

komenduoti lenkai į Balstogės universiteto Vilniaus filialą laiko lengvesnį stojamąjį egzaminą (ten reikia surinkti 16.5 balo, o į Vilniaus universitetą – 19.4 balo), mažiau turi mokėti už mokslą ir gauna daugiau materialinių paskatinių, taip pat Semper Polonia stipendiją, t.y. studentų galimybės yra nevienodos ne dėl jų kaltės.

8. Toje pačioje ES esančiame Seinų krašte mokyklų tinklas retesnis: iš 12 lietuviškų mokyklų per dešimtmetį liko 5, iš jų dar 2 norima uždaryti, kadangi Lenkija pakankamai nefinansuoja. Į pradinę mokyklą kai kuriems vaikams kasdien tektų važiuoti į abi puses iki 40 kilometrų.

9. **Lietuva tautinių mažumų mokyklas realiai finansuoja 120%, o Lenkija – apie 60%.** Seinų krašto lietuviškoms mokykloms iki šiol trūksta net vadovėlių, o mokinasi dažnai iš lenkiškų.

„Vilnijos“ draugijos pirmininkas **K.Garšva**

Argentinios lietuvių bendruomenė šventė Vasario 16-ąją.

ARGENTINA

94-OJI LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIS

2012 m. vasario 16 dieną Berisso miesto (Argentina) lietuvių bendruomenė, sudaryta iš Lietuvių draugijų „Nemunus“ ir „Mindaugas“, kartu su lietuviška radijo valandėle „Ecos de Lituania“ šventė Lietuvos Nepriklausomybės dieną – paminėjo Vasario 16-ąją.

Lietuvių šventėje dalyvavo lietuvių draugijos „Nemunus“ pirmininkas Esteban Dulke, lietuvių draugijos „Mindaugas“ pirmininkas Raul Petronis, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys

ir radijo valandėlės „Ecos de Lituania“ vedėjas Juan Ignacio Fourment Kalvelis, Buenos Airių provincijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Karen Balchunas ir Lietuvių vaikų bendruomenės pirmininkė Zoe Grilauskas, ir Buenos Airių provincijos lietuvių bendruomenės pirmininkė ir žinoma dainininkė Adriana Yocys.

Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės sukakties 94-ųjų metinių šventė prasidėjo šv. Mišiomis „Maria Auxiliadora“ parapijoje, kurias aukėjo kunigas Gustavo

Rubio. Jose taip pat giedojo choras „Mindaugas“.

Po to šventė vyko Lietuvių draugijos „Mindaugas“ patalpose, kur sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus. Micaela Campagna ir Marina Flammini perskaitė LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės ir užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio sveikinimus.

Po to Aniela Ona Remorini Gasūnaitė pasakė kalbą apie šią istorinę Lietuvai datą.

Šventė baigėsi lietuviškomis ir ispaniškais dainomis, kurias dainavo dainininkė Adriana Yocys.

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugija „Nemunus“ inf.

ANGLIJA

Kovo 13 d., antradienį 18:30-21:00 val. Lietuvių komercijos rūmai Jungtinėje Karalystėje ir ambasada kviečia visus aktyvius lietuvius į antrąjį „Pradėk savo verslą. Prisidėk prie lietuviško eksporto plėtros“ ciklo seminarą „Rinkos tyrimai ir finansavimo paieška“. Šiame renginyje pranešimus apie tai, kaip įeiti į rinką bei kur ieškoti finansavimo, skaitys įmonių CRT Partners ir Finansec Ltd atstovai. Seminare vyks loterija, kurios nugalėtojai laimės nemokamą sesiją su profesionaliais individualių mokymų vedėjais (angl. coaches). Įėjimas nemokamas, tačiau registracija būtina.

Kovo 17 d., šeštadienį, 9:00-16:00 val. Emirates Stadium, šešios Kauno aukštosios mokyklos: Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Kauno technologijos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Aleksandro Stulginskio universitetas, Lietuvos kūno kultūros akademija ir Kauno kolegija, dalyvaus parodoje Londone „The Student World Fairs“. Renginyje savo programą pristatys per 60 aukštųjų mokyklų iš viso pasaulio.

Kovo 19 d., pirmadienį, pradžia 17:00 val. kviečia-

me į diskusiją „The Grand Duchy of Lithuania: Common History, Divided Memory“ su vienu žymiausių pasaulio istoriku prof. Norman Davies, pagarsėjusiu Europos istorijos knygų „Dievo žaislas. Lenkijos istorija“, „Europa. Istorija“, „Kariaujanti Europa, 1939-1945“ autoriumi. 2011 metais pasirodė naujausia profesoriaus knyga „Dingusios karalystės: primirštos Europos istorija“ (Vanished Kingdoms: The History of Half-Forgotten Europe, London: Allen Lane), kurioje šalia keliasdešimties dingusių Europos karalysčių, kunigaikštysčių, imperijų ir respublikų apžvelgiama ir Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė bei pateikiamas modernus jos atspindys naujaisiais laikais. Į diskusiją su prof. Norman Davies įsijungs lietuvių istorikai, LDK specialistai dr. Zenonas Norkus ir dr. Gintautas Sliesoriūnas. Renginys organizuojamas bendradarbiaujant su LR ambasada JK, Lietuvos istorijos institutu ir University College London.

Kovo 25 d. sekmadienį, pradžia 18:00 val. M. Mikutavičiaus ir grupės akustinis koncertas „Aš tikrai myliu Lietuvą“. Yra atlikėjų, (Nukelta į 12 psl.)

ŽVALGYBOS PULKININKAI

Doc. dr. Arvydas Anušauskas

V dalis

Plk. Konstantinas Dulksnys (1901–1941) savanoris nuo 1919 m. Baigė Lietuvos karo mokyklą, Aukštuosius karininkų kursus, Prahos generalinio štabo akademią. 4 metus tarnavo Vyriausiajame štabe ir 9-ajame pėstininkų pulke. 1934 m. paskirtas Generalinio štabo 2-ojo skyriaus viršininku, karinei žvalgybai vadovavo iki sovietų okupacijos. 1940 m. liepos 18 d. suimtas, išvežtas į Maskvą, kitamet sušaudytas.

4-ojo dešimtmečio antroje pusėje Lietuvos karinė žvalgyba užmezgė ryšius ir keitėsi informacija apie Vokietiją su Prancūzija ir Čekoslovakija. Štai prieš Čekoslovakijos aneksiją, 1938 m. rudenį, 2-asis skyrius ryšius užmezgė su Čekoslovakijos 2-ojo skyriaus viršininku pplk. Moravecu. Pplk. Moravecas pats atvažiudavo į Kauną, o lietuviai K. Dulksnys ir P. Kirlyš važinėdavo į Čekoslovakiją. Bet ir tai tardytojų iš NKVD nesudomino. Rūpėjo kitkas – 2-ojo skyriaus darbuotojai ir jų agentai, agentūros veikla prieš Sovietų Sąjungą. Bet 3-ajame dešimtmetyje Lietuva

turėjo agentūrą, teikiančią informaciją apie SSRS, 4-ojo pradžioje įsiveldavo ir į žvalgybos žaidimus teikiant dezinformaciją, o vėliau, iki 1939 m., nebuvo agentūrų žvalgybos prieš SSRS, su kuria vis dar neturėjo bendros sienos. Įvedus sovietų įgulas, 1939–1940 m. sandūroje daugiausia buvo vykdomos tik pasienio žvalgybos operacijos.

Užsienio politika, tarptautiniai santykiai Lietuvos karinės kontržvalgybos ir žvalgybos darbą veikė visada, bet ypač nuo 1938 m. Tuomet prireikė daugiausia sumanumo ir atsargumo. 2-ojo skyriaus Vokiečių ir Lenkų sekcijos turėjo mažus padalinius pasienio miesteliuose – vadinamuosius žinių rinkimo punktus. Vėliausiai tokie punktai įsikūrė Vilniuje ir Ignalinoje. Per juos rinkta informacija apie karinį sovietų pasirengimą.

Provincijos karinės žvalgybos žinių rinkimo punktuose dirbo tik po vieną karininką. Tai buvo menkos pajėgos, ir dirbant pavieniui pasitaikydavo klaidų. Be to, 1939 m. pablogėjo Vokietijos žvalgybos sąlygos. Netekus Klaipėdos

krašto, nustojo veikti Pagėgių žinių rinkimo punktas, nutrūko žvalgybos informacijos šaltiniai Klaipėdoje. Be to, **Klaipėdos krašte vokiečiai užverbavo lietuvių 2-ojo skyriaus slaptąjį bendradarbį Vilhelmą Vilių Franką ir vien jis išdavė net 15 lietuvių pasienio žvalgybos operacijų.** Prasidėjus karui, Lietuvos karinei žvalgybai dirbti pasidarė labai sudėtinga. Gerai išžvalgytos kaimyninių šalių karinės struktūros sparčiai kito. Lietuvoje dar labiau suaktyvėjo užsienio žvalgybos.

1939 m. rudenį Paryžius mobilizavo kauniečių chemiką Gabrielių Pišoną (Gabriel Pichon). Tapęs rezervo leitenantu, jis pradėjo dirbti rezidentu. Iki tol Prancūzijos ir Lietuvos karinės žvalgybos tik keitėsi žiniomis apie Vokietiją, o Pišonas jau prašė leidimo Lietuvoje verbuoti agentus prieš Vokietiją. Leidimą jis gavo užtikrinęs, kad paisys Lietuvos interesų. Pišonui ir pagalbininkams rasti agentų nebuvo sunku, nes Lietuvai atgavus Vilniaus kraštą buvo perimama buvusi Lenkijos agentūra arba verbuojami buvę lenkų kariai ir žvalgybininkai. Lietuvių karo žvalgybos žiniomis, net Lenkijos karo atstovo rezidentas Liudvikas Hrinčevičius (Ludwikas Hryniewiczzius-Luśis) perėjo

Pišono žinion.

Prancūzams pradėjęs dirbti Liudvikas Hrinčevičius Lietuvoje sukūrė žvalgybos tinklą, kuris rinko duomenis apie vokiečių laivyno veiklą Baltijos jūroje, kariuomenės dislokaciją Rytų Prūsijoje. **1940 m. kovą gavo vertingos informacijos apie vokiečių pasirengimą pulti Norvegiją.** Kadangi Prancūzijos generalinė štabą domino Vokietijos ir SSRS santykiai, Pišonas ėmė telkti agentūrą ir prieš SSRS. Jis naudojo lenkų pabėgėlių paslaugomis. Tačiau lietuvių žvalgybininkai jais nelabai pasitikėjo ir tuos, kurie veikė neatsargiai, sulaukydavo. Jų veiksmams galėjo bet kada komplikuoti SSRS ir Lietuvos santykius.

Artėjant 1940 m., Lietuvos kariuomenei žvalgyba Rytų kryptimi darėsi vis keblesnė. Lenkijos ginkluotųjų pajėgų vietą užėmė mažai pažįstama Raudonoji armija. Jos įgulos pagal SSRS ir Lietuvos savitarpio pagalbos sutartį įsikūrė ir Lietuvoje. Sovietų kariuomenėje veikė stipri Vyriausioji žvalgybos valdyba (GRU), jos veiklą koordinavo Maskva. Lietuviams reikėjo pradėti beveik iš pradžių ir būti kiek galint atsargiems. Antraip grėsė didžiulis konfliktas.

Vilniaus žinių rinkimo punkto viršininko ltn.

Broniaus Aušroto teigimu, „per 3 mėn. 2-ojo skyriaus Vilniaus filija daugelio agentų sumanumu ir pasiaukojimu surinko apytikrius duomenis apie sovietų karines jėgas Vilniuje. Nustatyta jų pulkų numeracija, iš kur jie atvykę, organizaciniai požymiai ir kt. Bet informacijos reikėjo dar daugiau, ypač apie sovietų kariuomenės įgulą Naujojoje Vilnioje. Mėginta veikti senais metodais – užverbuoti raudonarmietį. Bet ištiko nesėkmė, kuri vėliau įgijo politinio skandalo atspalvį.“

2-ojo skyriaus viršininko pavaduotojas Petras Kirlyš apibūdino Bronių Aušrotą kaip iniciatyvų, tik kartais besikarščiųuojantį. Matyt, verbuodamas sovietų karį Gandžibalą Borisą Butajevą, Aušrotas pasikarščiavo nejuokais.

Ir 2-ojo skyriaus viršininkas Konstantinas Dulksnys neįvertino galimų šio verbavimo pasekmių.

Raudonarmietis Butajevas, arba vos iškeptas Lietuvos kontržvalgybos agentas Ivanas, po keturių susitikimų paprašė padėti dezertyruoti ir pereiti Vokietijos sieną, o 1940 m. vasarį pabėgo iš įgulos. Įtardamas, kad **Butajevas gali būti sovietų provokatorius, Konstantinas Dulksnys iškart nurodė nutraukti su juo ryšius.** (Bus daugiau)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 94-ŲJŲ METINIŲ MINĖJIMAS

Sol. Virginija Bruožytė-Muliolienė su savo dukrele Anika.

Šį minėjimą š.m. vasario 18 d., Cleveland, Ohio, Šv. Kazimiero parapijos salėje, rengė Cleveland Lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba. Pradedant būtina pabrėžti, kad lietuvių (ir kitų tautybių) spauda yra nuolaidi, prisitaikanti prie prenumeratorių pageidavimų, nes jie yra jos ramstis. Tačiau, informuodama lietuviškąją visuomenę, ji taip pat privalo būti objektyvi, nešališka, atsiribojanti nuo bet kokios išorinės įtakos, asmeninės ar organizacinės, tuo būdu išvengiant nesusipratimų.

Todėl stebėtina, kad minėjimuose mūsų tautiškumo ir valstybingumo ženklų vis mažėja arba jų visai nėra. Taip atsitiko ir šiame minėjime: niekur nebuvo matyti nei Lietuvos, nei JAV vėliavų. Ačiū Dievui, kad scenos gilumoje kaboją mažas Vytis ir maža vėliavėlė „plevėsavo“ scenoje vaikučio rankoje. O kalbant apie mūsų minėjimų (ir kitų renginių) pradžią, tenka pripažinti, kad punktualumo dorybė čia nepraktikuojama.

Pagal skelbimus, ši svarbi šventė turėjo prasidėti 6:30 v.v., bet ji prasidėjo tik 6:50 v.v. LB Cleveland apylinkės pirm. Algio Gudėno sveikiniu lietuvių ir anglų kalbomis, su pastaba, kad minėjime yra ir lietuviškai nekalbančių. Dalyviai buvo paprašyti atsisoti ir pagerbti tylos minute tuos, kurie dirbo ir žuvo lietuvių labui, kartu prisimenant ir praeitais metais mirusį Cleveland Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus pirmininką Algimantą K. Pautienį. Pažymėtina, kad praeityje Vasario 16-osios minėjimai buvo rengiami Cleveland LB ir ALT skyrių kartu.

Rytui Urbaičiui sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, Algis Gudėnas scenon pakvietė Šv.

„Švyturys“ atlieka viena šokių rinkinį.

šventės progą. Po to koordinatorius paprašė Cleveland miesto tarybos narį Mike Polensek tarti žodį. Kalbėtojas įteikė miesto tarybos proklamaciją pridurdamas, kad lietuvių telkinys ir Cleveland miestui ir

piktnaudžiaujantys atstovai. Neaišku, ar šį kartą jie buvo kviešti.

Minėjimo meninė programa buvo dviejų dalių. Pirmoje, dvidešimt penkių minučių dalyje, sopranas Virginija Bruožytė-Muliolienė, akompanuojant Joseph C. Kolecki, padainavo 10 lietuvių ir kitų kompozitorių kūrinių, pridėdama ir vieną dainą bisui. Antrąją meninės programos dalį atliko Cleveland tautinių šokių grupės „Švyturys“ ir „švyturiukai“, kuriems vadovauja Aušrinė ir Ričardas Širvinskai. Pagal amžių, šiose grupėse šoka vaikaičiai, jaunieji ir studentai. Jų pasišventimas kartu yra ir didelis iššūkis ir įsipareigojimas užtikrinantis gražią jų veiklos ateitį. Ir šokėjų, ir jų vadovų pastangos yra brangintinos, girtinos ir remtinos.

Šia progą Lietuvių Fondo atstovė Dalia Puškorienė įteikė Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos bei lietuvių kalbos klasės atstovams finansinės paramos čekius ir, pakvietusi scenon Nijolę Balčiūniene, „Švyturio“ vardu padėkojo

Su entuziasmu ir paskyrimu kartu šoka „švyturiukai“ ir „Švyturys“.

Kazimiero parapijos kleboną kun. Joseph Bacevice, kuris lietuvių ir anglų kalbomis tarė trumpą žodį ir sukalbėjo šiai progai pritaikytą maldą. Šio vakaro proklamacijų bei sveikinimų koordinatorius buvo dr. Viktoras Stankus. Pristatęs estų atstovus Hans ir Karin Russ ir latvių tarybos pirm. Kalvis Kampe, jis scenon pakvietė LR garbės konsulę Ingridą Bublį, kuri pasveikino visus susirinkusius šios

jo atstovaujamam rajonui yra tikras turtas. Maloniai nustebino, kad gautos ir spausdintos proklamacijos šiųkart nebuvo skaitomos. Ar pagaliau atsikratome blogų įpročių? Taip pat malonu, kad į minėjimą neatvyko lietuviams nepalankūs ar lietuvių sąskaiton

ARTĖJA CLEVELAND FILMŲ FESTIVALIS

Šiais metais nuo kovo mėn. 22 d. iki balandžio mėn. 1 d. vyks 36-asis „Cleveland Film Festival“. Festivalis bus Cleveland miesto centre, „Tower City Cinemas“, kurį sudaro vienuolika kino teatrų. Jis yra buvusioje traukinių stotyje (Union Terminal), žemutinėje erdvoje pastato dalyje, kurioje yra taip pat daug restoranų, krautuvių ir galerijų. Greta Tower City pastato, buvusioje The Higbee Co. krautuvių, dabar yra įrengiama azartiškų lošimų vieta, kuri bus žinoma kaip „Cleveland Horseshoe Casino“. Jos atidarymas numatomas š.m. gegužės mėn. 14 d.

Festivalyje bus rodoma 300 filmų sukurtų JAV ir užsienyje, tarp jų ir lietuviškas „Kai apkabinsiu tave“, kurios režisierius yra Kristijonas Vidžiūnas. Šį filmą bus galima matyti kovo 30 d. 5:10 v. p. ir balandžio 1

d. 7:25 v.v. Pradedant kovo 22 d., filmai bus rodomi nustatyta tvarka vienuolikoje minėtų teatrų, kasdien, nuo 9:00 v.r. iki 11:00 v.v. Festivalio nariai bilietus galės užsisakyti pradedant kovo 2 d., o kiti pradedant kovo 9 d. Norintieji, be abejo, gali žiūrėti visus filmus, tačiau toks įsipareigojimas yra įmanomas tik tikriems šio meno aistruoliams/sirgaliams. Neabejotina, kad tarp 300 filmų, temų kryptį ir tikslų įvairovė bus tikrai plati. Kiekvienas žiūrovas turės daug progų tuos filmus interpretuoti savaip ir įsitikinti, ar režisieriai savo tikslą pasiekę ir pasirinkta tema įdomiai, įtikinamai ir pakankamai išvystę.

jai už jos pastangas praeityje siekiant lietuvių tautinių šokių grupių išlikimo. Kadangi Aušrinė Širvinskienė tą dieną šventė savo gimtadienį, „Švyturio“ vaikai iškėlė ją ant rankų ir visi šokėjai kartu su vakaro dalyviais nuoširdžiai sugiedoję jai „Ilgiausių metų“. Visi meninės programos atlikėjai buvo apdovanoti gelėmis.

O dabar apie kitą minėjimo pusę. Šis minėjimas buvo pirmutinis kuriame nebuvo kaltėtojo-jos. Kodėl? Ar negalima buvo rasti žmogaus, suvokiančio šios dienos svarbą ir jos prasmę ir ją išaiškinti susirinkusiems, nesileidžiant į asmeninius ar organizacinius interesus? O gal toks žingsnis buvo nuodugnias iš anksto apgalvotas? Kaip ten bebūtų, kalbėtojo stoka šį minėjimą sumenkino. Tačiau atrodo, kad rengėjai gerai suprato, kad norint pritraukti didesnę skaičių svečių, reikia turėti ką nors kas per daug „nekvaršintų“ susirinkusiųjų galvų. Su gausiu šokėjų skaičiumi, į minėjimą atvyko ir lygiai gausus būrys šokėjų tėvų, giminių, pažįstamų, draugų ir t.t. Jei jų nebūtų buvę, dalyvių skaičius būtų buvęs apgailėtinas. Kyla mintis, ar, kiek tai liečia šį minėjimą, tautiškumas ir patriotizmas yra pirmenybė, ar tik vėliau atklydusios mintys, jei tokios iš viso buvo? Akivaizdu, kad šis vakaras buvo tik koncertas, o ne minėjimas. Stokojo ir prasmės, ir tikslo. Vakarami pasibaigus 8:43 v.v., susirinkusieji turėjo progą dar pabuvoti, pabendrauti, pasidalinti įspūdžiais ir pasivaikšinti įvairiais, gausiais skanumynais.

Algirdas V. Matulionis

Lietuvių ir, be abejo, tarpe kitų tautybių yra asmenų save laikančių dideliais kultūros rėmėjais ir jos žinovais. Šis festivalis bus puiki progą tas žinias patikrinti ir savo paramą kultūrai įrodyti.

Algirdas V. Matulionis

CHICAGO, IL

LR Generalinis konsultas Čikagoje bendradarbiaudamas su Čikagos laisvalaikio ir pramogų centru Navy Pier rengia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę „Celebrate Lithuanian Independence“. Renginys vyks 2012 m. kovo 11 d., sekmadienį, nuo 12:00 val. iki 5:00 val. popiet Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salėje (600 E Grand Ave., Chicago, IL 60611).

Deklamuoja Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai.

Rimvydo Čepulio nuotraukos

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos (ES) šalys, atšauks konsultacijoms savo ambasadorių Baltarusijoje. Ambasadorius Edminas Bagdonas į Vilnių turėtų grįžti dar šią savaitę. „Vykdant Briuselyje, politiniame ir saugumo komitete, pateiktas rekomendacijas, nutarta šią savaitę sugrąžinti ambasadorius konsultacijoms. Iš viso penkiolika ES valstybių turi savo ambasadas Baltarusijoje”, – po Vyriausybės posėdžio žurnalistams sakė diplomatinės vadovas.

A. Ažubalio teigimu, šio proceso trukmė priklausys nuo tolesnės ES ir Baltarusijos santykių eigos, tačiau vyks ir dvišaliai pasitarimai tiesiogiai su kaimynės atstovais. „Be jokios abejonės bus iškviestas Baltarusijos ambasadorius Lietuvoje, šiandien ar rytoj, kuriam bus paaiškinta ir pristatyta Lietuvos pozicija ir situacijos matymas”, – sakė ministras. Jo manymu, Minsko žingsnis buvo neproduktyvus, nes taip užkertamas kelias dialogui. „Aš visada sakiau ir sakysiu, kad ambasadoriai yra tie instrumentai, per kuriuos valstybės vykdo dialogą. Tu atšaukei ambasadorių - tu atsakei dialogo”, – teigė ministras. A. Ažubalio teigimu, ES iš Baltarusijos tikisi tų pačių dalykų – užtikrinti demokratijos plėtrą valstybėje, o pirmiausia, paleisti visus politinius kalinius.

Užsienio reikalų ministras taip pat pabrėžė, kad Minske lieka konsuliniai darbuotojai ir ambasadoriaus pavaduotojas, be to, bus siunčiama nota Baltarusijos užsienio reikalų ministerijai, informuojanti, kad Lietuva yra pasirengusi pradėti praktiškai įgyvendinti pasienio judėjimo režimą. „Mes manome, kad, nepaisant to, kas vyksta tarp Vyriausybių, Lietuva yra atvira ir stengiasi būti atvira eiliniams Baltarusijos žmonėms”, – teigė ministras. **ELTA** primena, jog **vasario 28 d. Baltarusija paskelbė atšaukianti ambasadorius iš Lenkijos ir ES bei nurodė jų ambasadoriams išvykti Baltarusijos**. Anot ES užsienio politikos vadovės Catherine Ashton, reaguojant į tai ES šalių ambasadoriai Baltarusijoje turi būti atšaukti konsultacijoms.

Vasario 28 d. vakarą Briuselyje į skubų posėdį susirinkęs Europos Komisijos politinių ir saugumo reikalų komitetas nutarė iš Minsko atšaukti visų ES valstybių pasiuntinius.

Klaipėdos tarybos nariai verčia savivaldybės darbuotojus su pensinio amžiaus interesantais bendrauti ir į jų raštus atsakyti ne valstybine, o jų gimtąja kalba. Lietuvių kalbos sergėtojus tokie užmojai šokiravo. Klaipėdos tarybos nariai Viačeslavas Titovas ir Jurijus Šeršniovas uostamiesčio savivaldybės administracijai pasiūlė 2012–2014 metų strateginiame veiklos plane numatyti, kad miesto valdiškose įstaigose skundai ir prašymai būtų priimami, o atsakymai į juos pateikiami pareiškėjo kalba. Tokia privilegija esą turėtų būti taikoma tik pensininkams. Politikai taip pat pasiūlė tokiam valdininkų ir interesantų bendravimui numatyti 20 tūkst. litų per metus. „Klaipėdoje yra žmonių, kurie nemoka kalbėti ir rašyti lietuviškai. Todėl pensininkams ir reikia sudaryti galimybę raštus ar prašymus rašyti jų gimtąja kalba, pavyzdžiui, rusiškai ar ukrainietiškai. Dabar tie žmonės, kurie gauna atsakymus iš savivaldybės lietuvių kalba, turi eiti juos išsiversti. Žmonėms reikia sudaryti galimybę su valdžia bendrauti patogiai. Pasiėkime europietišką lygį”, – entuziastingai siūlė V. Titovas.

Lietuvos Valstybinės kalbos inspekcijos viršininko pavaduotojas Arūnas Dambrauskas stebėjosi, jog politikų galvose gali gimti tokie pasiūlymai. Ar valstybinė kalba šalyje, kurioje galioja Valstybinės kalbos įstatymas, jau nieko nebereiškia? „Neteko girdėti, kad kuri nors institucija į piliečių paklausimus atsakinėtų užsienio kalba. Ypač dabar, kai praėjo tiek metų nuo Valstybinės kalbos įstatymo priėmimo 1995-aisiais. Paklauskime emigrantų, ar Ispanijoje, Norvegijoje į jų skundus atsakoma lietuviškai?” – retoriškai klausė A. Dambrauskas.

Rusijos gamtinių dujų susivienijimas „Gazprom” dėl Lietuvos dujų sektoriaus pertvarkos kreipėsi į tarptautinį arbitražą. Skunde „Gazprom” teigia, kad Lietuva nevykdo susitarimų. Energetikos ministerijos atstovai sako, kad tokia „Gazprom” pozicija juos stebina, praneša Lietuvos radijas. Lietuvos Vyriausybė vasario 29 d. preliminariai nutarė dviem mėnesiams pratęsti terminą, per kurį turi būti pateiktas galutinis Lietuvos dujų nuosavybės atskyrimo tvarkaraštis, dėl to buvo tartasi susitikime vasario 27 d.

Tuo metu „Gazprom” kovo 1 d. pranešė, kad kreipėsi į tarptautinį arbitražą. Pasak „Gazprom”, Vilniuje vykusiam susitikime su Vyriausybės ir Europos Komisijos atstovais pasiekti susitarimai nebuvo įgyvendinti. Tačiau „Gazprom” artimi šaltiniai *Lietuvos radijui* sako, kad į tarptautinį arbitražą kompanija kreipėsi norėdama apsidrausti. Kovo 1 d. buvo paskutinė diena, kai galima paduoti skundą. „Gazprom Export” vadovas žadėjo susisiekti su Briuselyje esančiu premjeru Andriumi Kubiliumi ir paaiškinti susidariusią padėtį. Tačiau ieškinio kompanija nežada atsiimti ir kartu nori tęsti derybas su Lietuvos Vyriausybe. **ELTA, LR URM**

Nuotraukoje Tony Ruprecht ir Lietuvos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė.

LR URM

LIETUVAI NUSIPELNĖS KANADOS POLITIKAS APDOVANOTAS „DIPLOMATIJOS ŽVAIGŽDE”

Garbingą apdovanojimą – „Lietuvos diplomatinės žvaigždės” – Lietuvos Respublikos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė įteikė ilgamečiui Toronto Lietuvių Bendruomenės bei Lietuvos ambasados Kanadoje tartininkui, Ontario provincijos politikui Tony Ruprecht. Šis Užsienio reikalų ministro skiriamas pasižymėjimo ženklas buvo iškilmingai įteiktas vasario 25 dieną Toronto lietuvių namuose minint Lietuvos valstybės atkūrimo dieną.

Tony Ruprecht iki 2011 metų buvo ilgametis Ontario

provincijos parlamento narys, yra dirbęs Ontario provincijos pirmuoju ministru žmonių su negalia klausimais, taip pat Pilietybės reikalų ir daugia-kultūralizmo ministru. Prieš tapdamas politiku, jis dėstė politinius mokslus keliuose Kanados ir JAV universitetuose. 1990 m. išleido gidą „Toronto’s Many Faces” apie Toronte gyvenančias 67 tautines bendruomenes.

Tony Ruprecht buvo ir tebėra ilgametis lietuvių bendruomenės tartininkas ir uolus Lietuvos interesų advokatas. Jis keliasdešimt metų nuosekliai

kėlė Lietuvos laisvės bylą Ontario provincijos parlamente, taip pat valstybiniu lygiu užtikrino Liberalų partijos paramą Lietuvos okupacijos nepripažinimui. Pastaraisiais metais jis talkino ambasada organizuojant dalykinius Lietuvos verslo ir kitų delegacijų susitikimus Ontario parlamente ir kitų provincijos institucijų atstovais.

Kasmet per Vasario 16-ąją jis pasirūpina, kad trispalvė plevėsuotų priešais Ontario provincijos parlamento rūmus ir, kad ši šventė būtų paminėta parlamento sesijoje.

LR URM inf.

TARĖSI BALTIJOS ŠALIŲ KARIUOMENIŲ SAUSUMOS PAJĖGŲ VADAI

Vilnius, kovo 2 d. (LR KAM). Kovo 1-2 d. Lietuvos kariuomenės sausumos pajėgų vado generolo majoro Jono Vytauto Žuko kvietimu su oficialiu vizitu šalyje lankėsi Estijos ir Latvijos kariuomenių sausumos pajėgų vadai pulkininkai Indreks Sirel ir Dzintars Roga.

Kovo 2 d. Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadovybės štabe Vilniuje pasitarime Baltijos šalių kariuomenių sausumos pajėgų vadai pasidalino pajėgų aktualijomis, aptarė trišalio ir daugiašalio karinio bendradarbiavimo klausimus.

Baltijos šalių kariuomenių sausumos pajėgų vadai taip pat pasirašė bendrą trišalį sausumos pajėgų karinio bendradarbiavimo planą trejiems metams, kuris bus kasmet atnaujinamas per Baltijos šalių kariuomenių sausumos pajėgų vadų ir štabų susitikimus. Toks planas sudaromas siekiant veiksmingiau koordinuoti ir vykdyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos sausumos pajėgų bendradarbiavimą.

LIETUVOS KARIUOMENEI PADĖS JAV SPECIALISTAI

Artimiausius penkerius metus darbą Lietuvoje, padėdami modernizuoti Lietuvos kariuomenės Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centrą, tęs JAV technologijų ir specializuotų paslaugų korporacijos CUBIC (www.cubic.com) specialistai. CUBIC atstovų darbas Lietuvoje bus finansuojamas JAV paramos užsienio ginkluotosioms pajėgoms programos (angl. Foreign Military Financing, FMF) lėšomis.

„JAV parama finansuojant CUBIC specialistų darbą Lietuvoje yra ypač svarbi, nes tai yra investicija į aukštus standartus atitinkančią karinio rengimo ir mokymo sistemą, kuri yra modernios kariuomenės pagrindas”, – sakė krašto apsaugos viceministras Mykolas Juozapavičius.

Lietuvoje dirbantys CUBIC specialistai taip pat konsultuos logistikos pajėgumų transformacijos klausimais Lietuvos kariuomenės Logistikos valdybos atstovus.

Vystant Lietuvos kariuomenės karinio rengimo pajėgumus,

Kovinio rengimo centre patarėjais dirbantys JAV CUBIC korporacijos atstovai prieš daugiau nei penkerius metus centre padėjo įdiegti koviniam rengimui, planavimui ir pratyboms skirtą kompiuterizuotą taktikos treniruoklį JCATS (angl. Joint Conflict and Tactical Simulation), rūpinasi treniruoklio atnaujinimu. Ateityje CUBIC ekspertai centre padės diegti lazerinę sistemą MILES (angl. Military Integrated Laser Equipped Systems), kuri užtikrins kovinio rengimo ir šaudymo realistiškumą.

Pagal JAV Vyriausybės finansuojamą programą nuo 2001 metų Lietuvoje dirbantys CUBIC specialistai Lietuvos krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės atstovus konsultavo pasirengimo NATO narystei, karinių pajėgų reformos ir modernizavimo klausimais.

Lietuvai kasmet skiriama parama pagal JAV paramos užsienio ginkluotosioms pajėgoms programą. Praėjusiais metais ši parama sudarė 3 mln. JAV dolerių. **LR KAM inf.**

„PIETA” KŪRĖJAS SU TAUTA IR... SU ŽMONA

„Gyvenu tarp jūsų. Juk skulptorius visuomet labai stipriai yra susijęs su tauta, kurioje gyvena. Su visais žmonėmis, o ne tik su šeima ir artimaisiais. Tik tuomet, kai tampa vienu kūnu su savo tauta, jos likimu, tik tuomet jau gali galvoti ir apie kūrybinį darbą”, - kalbėjo žinomas skulptorius Stanislovas Kuzma per savo kūrybos albumo pristatymą.

Nepaisydami vis labiau spaudžiančio šalčio daugybė žmonių susirinko į Taikomosios dailės muziejų pasitikti ilgai lauktos knygos apie vieną iškiliausių ir mėgstamiausių Lietuvos menininkų, Nacionalinės premijos laureatą skulptorių S.Kuzmą.

Erdvioje muziejaus trečio aukšto salėje net pritrūko kėdžių, tačiau prisiekę skulptoriaus kūrybos gerbėjai ne tik išstovėjo beveik dvi valandas, bet neskubėjo skirstytis ir vakarui pasibaigus. Neatsitiktinai šis įsimintinai darbas, širdies šiluma bei išskirtiniu sugebėjimu sutarti su pačiais įvairiausiais žmonėmis garsėjantis menininkas dažnai yra palyginamas su didžiausią lietuvių pagarbą pelniusiu poetu Justinu Marcinkevičiumi.

Tiesa, susirinkusieji stengėsi pernelyg nevarginti vakaro kaltininko, kuriam dėl problemų su širdimi pastaruoju metu tenka gerokai daugiau laiko praleisti ligoninėje nei savo studijoje.

Bendraautorai - medikai

Beveik visą gyvenimą S.Kuzma priverstas virtuosiškai išnaudoti kūrybai tą laiką, kai nestreikuoja širdis. Bėdos prasidėjo daugiau nei prieš trisdešimt metų, kai skulptorių gatvėje taip stipriai sumušė užpuolikai, kad prireikė net širdies operacijos.

„Nuo tada medikai tapo mano kūrinių bendraautorais. Juk kiekvienas mano darbas yra susijęs su didelėmis medicinos investicijomis. Tai iš tiesų unikalūs jų bruožas”, - liūdnokai šypsojosi skulptorius

R.Paknio leidyklos išleistas albumas - pirmoji išsami S.Kuzmos kūrybinio kelio apžvalga. Joje - tik užbaigtų darbų nuotraukos, jokių eskizų, piešinių.

Tačiau netoli pabaigos galima rasti vieną keistą grafikos darbą - skulptoriaus sukurtą darbo kalendorių, kuriame pliusais pažymėtos kūrybinės dienos, o geltona spalva - ligoninėje praleistas laikas. Ir tų geltonų lopinėlių - tikrai nemažai.

Š.m. gegužę 65 metų jubiliejų minėsiantis S.Kuzma vos spėjo rašyti autografus ir priiminėti bičiulių bei gerbėjų puokštes. *Irytas.lt*

Todėl visai nenuostabu, kad naujasis albumas skulptoriaus dedikuotas Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų kardiologams ir kardiologams. Nemažai jų atėjo ir į šios knygos pristatymą.

Autorių sveikinusių kardiologo Giedriaus Uždavinio manymu nėra kiek ne mažiau svarbus S.Kuzmos kūrinys, nors ir nepatekęs į albumą, - ypatingas jo sugebėjimas kovoti už sveikatą, už savo gyvenimą, ir matyti pasaulį gerumo šviesoje.

Knygoje - svarbiausi darbai

Solidus albumas „Stanislovas Kuzma” - pirmasis išsamus leidinys apie šį Nacionalinės premijos laureatą ir vieną populiariausių Lietuvos menininkų. Knygoje - maždaug aštuonios dešimtys svarbiausių darbų, o per visą gyvenimą S.Kuzma yra sukūręs virš dviejų šimtų skulptūrų.

„Mane tiesiog nustebino tai, kad žmonės nori matyti mano darbų knygą. Aš pats nelabai tikėjau savo gyvenime ją pamatyti. Ir dabar kai pažiūriu, jaučiuosi tarsi jau būčiau miręs”, - susirinkusiems į knygos sutiktuves kalbėjo S.Kuzma.

Jo manymu dar sunku suvokti tokį savo darbų sureikšminimą, nelengva girdėti ir visus tuos gražius žodžius, kurie skamba iš prisiminimais besidalinančių bičiulių lūpų.

„Atrodo tarsi jie būtų taikomi ne man. Juk iš tiesų aš jų dar negaliu įsisąmoninti ir priimti. Vadinasi, dar gyvenu”, - tyliai kalbėjo menininkas.

- Daugumos Nacionalinių kultūros premijų laureatų kūrybos albumai - beveik dvigubai ar net trigubai

storesni už jūsų. Kodėl taip griežtai atrinkote darbus? - paklausiau skulptoriaus.

- Man patiko, kad leidėjai gerokai viską apkarpė, sumažino, suspaudė. Nors teko atsakyti daugelio dalykų, bet tokiu būdu atsirado puikus albumas.

Aš žiūriu į šią knygą ne kaip į savo skulptūrų rinkinį, o kaip į visai atskirą meno kūrinį. Esu labai dėkingas dailininkui Izaokui Zibucui. Juk mano darbai gana eklektiški, dažnai vienas kitam prieštaraujantys. Maniau, kad sudėjus juos į vieną knygą nebus jokios vienybės, visumos.

- Ar todėl taip ilgai ir nebuvo jokio leidinio apie jūsų kūrybą? Juk sakėte, kad ir ši knyga atsirado pirmiausia dėl bičiulių spaudimo.

- Taip, labai stiprus buvo grafiko Petro Repšio spaudimas. O paskui dar ir fotografas Arūnas Baltėnas pasiūlė - fotografuojam, darom. Tos knygos tikrai nebūtų buvę, jei nebūtų žmonių, kurie mane spaudė, rėmė finansiškai, ir tiesiog privertė ją padaryti.

Nuotraukos rinkosi palaiptinui, pamažu. Pamačiau kad aš nieko neišmanau apie skulptūros fotografiją. Teko mokytis. Pradėjau suvokti, kad albumas turi savą logiką, kad tai yra knygos meno dalis.

Anksčiau man atrodė, kad imsiu ir pats sudėliosi knygą. Bet kai padaręs daug nuotraukų jas visas išsidėliodavau, man apsisukdavo galva. Išsigąsdavau ir pagalvodavau, kad geriau tegu darbai gyvena be knygos.

- Dauguma jūsų skulptūrų taip pat atsiranda tuomet, kai kam nors jų labai prireikia?

- Taip nutinka. Kai Panevėžyje žmonės norėjo,

kad būtų pastatytas paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Aleksandrui, jie susivienijo, ir tas darbas atsirado beveik stebuklingu būdu - per devynis mėnesius. Logiškai galvojant per tiek laiko neįmanoma to padaryti.

Aš dažnai pajuntu, kad žmonių susitelkimas ir man priduoja jėgų. Kyla tokia adrenalino audra, kad nė pats nepajuntu kaip viską padarau.

Jaučiu didelę meilę žmonėms. Iš čia turbūt atsiranda ir jėgų. Jaučiuosi tarsi būčiau bendro kūno dalis. Ir norisi ne tik kitiems įkvėpti vilties, bet ir pačiam būti tos vilties vykdytoju.

- Ar tokia ir yra menininko misija?

- Manau, kad taip. Nors tai suprasti ne taip paprasta. Daug metų turi praeiti. Juk ne taip lengva tapti menininku. Tai labai sunkus kelias. Neužtenka vien gabumų ar pastangų, neužtenka prakaito.

Prireikia kažko daugiau, kad suvoktum, jog tas pašaukimas yra tau skirtas. Aš pats niekada nejutau, kad turiu didelį talentą ar gabumus, tas savikritiškumas visada buvo man būdingas, ir džiaugiuosi, kad išliko iki šiol.

Juk ne mažiau svarbu suvokti ir tai, kam tu turi dirbti. Niekada nepritariau nuomonei, kad menininkas turi būti užsidaręs intravertas, užsimantis vien tik saviraiška. Aš manau, kad menininkas, o ypač skulptorius, turi išreikšti tą pasaulį, kuriame jis gyvena.

O ką gali skulptorius be žmonių? Net jei paimsime jo darbo kolektyvą. Kaip sukūrėčiau didesnę darbą be architektų ar akmens meistrų?

Idėja prasideda nuo architektūros. Architektas visuomet yra pradžia, jis nubrėžia skulptūrinio darbo kontūrus. Tikra laimė, kad mane pasikvietė dirbti kartu puikūs architektai. Juk tik brolių Nasvyčių dėka atsirado ir vienas pačių svarbiausių mano kūrinių - Nacionalinio dramos teatro „Mūzų šventė”.

- Esate sukūręs nemažai didelių darbų. Tarp jų ir paminklas Sausio 13-osios aukoms Antakalnio kapinėse, ir rašytojos Jurgos Ivanauskaitės antkapinis paminklas, ir atstatytos skulptūros ant Vilniaus katedros. Tačiau visą laiką darote ir nedidelius, kamerinius darbus. Ar jie - poilsis nuo monumentų?

- Kai darai kokį nors atsakingą objektą, tavyje tarsi atsiveria kažkokios galios. Kai turi rimtą užsakymą, tai nežinia iš kur atsiranda ir jėgų, ir energijos. Todėl profesionalumo prasme toks kūrinys dažnai

būna daug geresnis už tą darbą, kurį darytum tikrai sau.

Visgi, aš ir turėdamas didelius užsakymus nuolat darau kamerines skulptūras. Tie darbai - labai spontaniški, jie gali atsirasti per keletą dienų. Todėl smarkiau nei didieji susiję su ta būsena, kurią vadina įkvėpimu.

- O kas pati svarbiausia mūza jūsų gyvenime?

- Tai mano žmona, su kuria mes draugaujame nuo aštuntos klasės. Visais pačiais sunkiausiais momentais ji buvo ir tebėra su manimi. Ji visada buvo pati tikriausia mūza. Gyvenime esu labai laimingas žmogus.

Manau, kad daug kas gyvenime priklauso ne nuo tavo pastangų, o nuo laimingo atsitiktinumo. Jeigu tėvas nebūtų manęs pamokęs, kaip sukonstruoti paveikslą, aš tikrai nebūčiau įstojęs į meno mokyklą.

- Kada jums buvo sunkiau dirbti, kur buvo daugiau visokių apribojimų - šiais laikais bažnyčiose ar sovietmečiu viešosiose erdvėse?

- Sunkiau turbūt bažnyčioje. Ne taip paprasta įsiterpti į dviejų tūkstantmečių kultūrinę tradiciją. Dar ir todėl, kad Lietuvoje nėra profesionalios mokyklos šioje srityje.

Kurdamas skulptūras bažnyčiai labai akivaizdžiai pajutau, kad mes nesame įsisąmoninę religinio meno tradicijos, nėra jokio tęstinumo.

- Patys naujaisi jūsų darbai albume - balto marmuro Barboros Radvilaitės biustas ir „Vizija”. Kodėl nusprendėte sugrįžti prie vizijos temos, kurią jau esate naudojęs savo kūryboje?

- Vėl artėja gyvenimo lūžis. O aš visada prieš gyvenimo lūžį darau „Viziją”. Prieš širdies operaciją dariau tamsią viziją, o dabar laukia kiti dalykai (planuojama širdies persodinimo operacija - Red.). Ir dabar ji vėl atsirado. Nieko specialiai nedariau, net nustebau, kad prieš tokį svarbų momentą atsirado nauja „Vizija”. Matyt egzistuoja kažkokia likimo ir kūrybos logika.

- Ar ta neapčiuopama kūrybos vizija lydi jus visą gyvenimą?

- Taip, ir aš pats jos dar pakankamai nesuvokiu. Ji mane kankina, visą laiką jaučiu nerimą. Ir sugrįžtu prie jos. Apskritai mano kūrybos stilius toks - apsisukt ir sugrįžt prie to paties, apsisukt ir sugrįžt.

- Ar šiuo metu mąstote apie kokį nors naują kūrinį?

- Yra sumanymų, bet nesinori apie juos iš anksto kalbėti. Jei pavyks įgyvendinti - bus staigmena.

Rūta Mikšionienė, Irytas.lt

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE ŠOKĖJAI IŠ TRIJŲ ŽEMYNŲ

Iš Sao Paulo, Brazilijos, į Tautinių šokių šventę Bostone atvyksta ansamblis „Rambynas“. Nuotraukoje šokėjai su vadove Sandra Mikalauskas Petroff.

Jau surengta trylika išei-
vijų lietuvių tautinių šokių
švenčių. Pirmoji šokių šventė
įvyko 1957 m. Čikagoje, o
paskutinioji 2008 m. Los
Angeles mieste. Ši tradicija
tęsiasi jau 55 metus ir štai
keturioliktoji tautinių šokių
šventė įvyks š.m. liepos 1 d.
Bostone. Pirmosios šventės
dalyviai jau sulaukė garbaus
amžiaus, bet tarp jų dar yra no-
rinčių ir galinčių pasisukinėti
ir patyrsėti bešokant smagų
tautinį šokį. Galbūt matysime
juos pagyvenusius šokėjų pasi-
rodymuose šalia savo vaikų ir
vaikaičių, kurie sudarys vaikų,
jaunių, studentų ir suaugusių
šokėjų gretas.

O šokėjų bus daug!
Gausiausia šventė dalyvių
atžvilgiu įvyko Čikagoje 1980

m. pritraukusi 2,200 šokėjų.
Šventė Bostone žada būti
viena iš didžiausių. Jau užsi-
registravo 49 grupės ir 1,800
šokėjų, kurie atstovauja įvai-
rias kartas bei lietuvių emigra-
cijos bangas. Šventės dalyviai
suplauks iš skirtingų pasau-
lio dalių į vieną įdomiausių
JAV rytinės pakrantės miestų.
Dauguma jų bus iš 30 skirtingų
JAV ir Kanados vietovių.
Tačiau, nepaisant didžiulių
kelionės atstumų, į Bostoną
taip pat atvyks šokėjai iš Pietų
Amerikos, Europos ir, žinoma,
iš Lietuvos.

Kas gi tie tautinių šokių
šventėje dalyvaujantys šo-
kėjai? Bostono „Sambūris“,
šventės šeimininkai, yra il-
giausiai gyvuojantis lietuvių
tautinių šokių vienetas JAV,

2012 m. švenčiantis savo 75
metų jubiliejų. „Sambūris“
įsteigė ir jam beveik 50 metų
vadovavo Ona Pivoriūnaitė
Ivaškienė, kuris dalyvavo
1939 m. ir 1964 m. Pasaulinės
parodos New York'e pro-
gramose, visose išėivijoje
vykusiose tautinių šokių šven-
tėse, o nuo 1994 m. ir trijose
šventėse Lietuvoje. Dabartinis
vadovas - Tomas Mikuckis.
„Sambūris“ ruošiasi priimti
visus iš arti ir iš toli atvyk-
siančius šventės dalyvius ir
svečius.

Susidomėjimas švente yra
didžiulis. Daugiau nei pusę
užsiregistravusių grupių su-
daro ankstyvesnėse šokių
šventėse dalyvavę vienetai
iš 17 Šiaurės Amerikos vie-
tovių: Los Angeles, Seattle,

Phoenix, Denver, Kansas
City, Chicago, Lemont,
Cleveland, Detroit, Madison,
Baltimore, Washington, D.C.,
Philadelphia, New York,
Hartford, Toronto, Montreal
ir Hamilton. Iš kai kurių
vietovių atvyksta net kelios
grupės. O labiausiai džiugi-
na didelis būrys „naujokų“.
Užsiregistravusių grupių są-
rašė matome naujų ir pirmą
sykį šventėje dalyvausiančių.
Nemažas skaičius dalyvių
atvyksta iš vietovių, kuriose
ankščiau iš viso nėra buvę
lietuvių bendruomenių arba
kuriose naujai atvykusiųjų
banga atgaivino pamirštas
tradicijas. Į šventę atvažiuos
dešimt naujų grupių—po ke-
lias iš New Jersey, Illinois ir
Floridos valstijų, o taip pat iš
Calgary, Indianapolis ir kitų
miestų. Tai rodo, kad tautiniai
šokiai, viena iš gražiausių
mūsų liaudies meno išraiškų,
mus visus suburia bendrai
veiklai.

Paskutiniu metu šven-
tėse pasigesdavome atstovų
iš Pietų Amerikos. Tačiau
keturioliktoji šventė Bostone
bus ypatinga, nes būtent
šioje šventėje dalyvaus iš
Argentinos ir Brazilijos.
Europą atstovaus šokėjų gru-
pės iš Punsko, Stokholmo ir
Londono. Praeityje išėivijos
tautinių šokių šventėse esame
sulaukę iš Lietuvos, tačiau ši
sykį jų atvažiuoja net pen-
ki: Panevėžio „Grandinėle“,
Pagėgių „Marguva“, o
iš Vilniaus „Sugrįžus“,

„Jaunimėlis“ ir Vilniaus uni-
versiteto liaudies dainų ir
šokių ansamblis. „Marguva“,
tarp kitko, buvo pats pirmasis
į šventę užsiregistravęs vie-
netas. Dar niekad nebus buvę
vienoje šventėje tiek daug
dalyvių atvykusių iš Lietuvos!
Šventės šokėjai reprezentuos
lietuvius gyvenančius trijuose
žemynuose.

Neabejojame, kad ši ke-
turioliktoji šventė Bostone
visais atžvilgiais bus sėkminga.
Šokėjai įtemptai ruošiasi
šventės programai, kuri įvyks
liepos 1 d., sekmadienį, 2
val. p.p. Bostono universiteto
Agannis arenoje. Raginame
visus nedelsiant įsigyti bilie-
tus į „XIV Lithuanian Folk
Dance Festival“ interneto
svetainėse www.ticketmaster.com
arba www.agganisarena.com.
Daugiau žinių apie šven-
tę rasite XIV Lietuvių tautinių
šokių šventės svetainėje www.sokiusvente2012.org
arba www.lithuanianfolkdance-festival.org.
Tenai taip pat
yra pateikta informacija apie
šventės metu vyksiančius va-
karo renginius, į kuriuos taip
pat galima užsisakyti bilietus
šokių šventės internetinėje
svetainėje. Bilietų skaičius
ribotas.

Šventės organizacinis ko-
mitetas visus maloniai kviečia
į nepaprastą šventę, kurioje
šokių sukūrys sujungs visas
lietuvių kartas bei bangas.

*XIV Tautinių šokių šven-
tės atstovė spaudai Birutė
Šležienė*

LIETUVOS „CARITAS“ ATISISVEIKINO SU SAVO BENDRADARBIU

Su liūdesiu, bet ir pasi-
tikėdami Kristaus teikiama
viltimi, pranešame, kad š.m.
vasario 25 d. rytą po sun-
kios ligos šį pasaulį paliko
Lietuvos „Caritas“ ilgametis
bendradarbis **Saulius Kelpšas**
(1958.01.31-2012.02.25).

Saulius Kelpšas gimė
1958 metais susituokusių
Sibiro tremtyje politinės
kalinės, partizanės Liudos
Kaminskaitės-Kelpšienės ir
tremtinio Romando Kelpšo
šeimoje. Jis turėjo brolių Valdą
ir kun. Jaunių, kuris šiuo
metu yra Švč. M. Marijos
Gimimo parapijos administra-
torius Čikagoje, JAV ir seserį
Viktoriją.

Jau paauglystėje, Lietuvoje
prasidėjus taikiai rezistenci-
jai prieš sovietų okupaciją, S.
Kelpšas labai drąsiai įsitraukė
į pagrindinio veiklą: platino
savilaidos leidinius „Lietuvos
Katalikų Bažnyčios kro-
nika“, „Aušrą“, „Lietuvos
ateitį“, buvo vienas fakti-
nių vadovų bene gausiausios
ir veikliausios Lietuvoje

Petrašiūnų Eucharistijos bi-
čiulių pagrindžio grupės, kuri
KGB sekimo byloje buvo
praminta „Atskalūnais“ (rusų
k. „Otščepency“).

Grupė daugino ir platino
pagrindžio spaudą, nelegaliai
rengė patriotinius vaidinimus
jaunimui, studijavo krikščio-
nišką tikėjimą, Lietuvos isto-
riją, rinko parašus po protesto
peticijomis sovietų valdžiai
ir tarptautinėms institucijoms
dėl sąžinės laisvės ir tautos
teisių varžymo, gynė okupantų
valdžios naikinamą Kryžių
kalną, rėmė persekiojamus
tikinčiuosius, patriotus.

Už šią kupiną rizikos ir pa-
siaukojimo veiklą S. Kelpšas
nuolat buvo sovietų represinių
organų tardomas, ne kartą
suintas, patyrė fizinį smurtą.

1990 m. vasario 24 dieną
Saulius vedė Aušrą Masytę,
Petrašiūnų EB būrelio akty-
vią dalyvę, abu užaugino dvi
dukras – studentę Augustę ir
abiturientę Mingailę.

Atkuriant nepriklausomą
Lietuvą, Saulius Kelpšas jau

1989 m. įsijungė į tais metais
atnaujintos Lietuvos „Caritas“
– pagalbos vargstantiesiems
krikščioniškos bendrijos –
darbus, kur, labai nesavanau-
diškai, negailėdamas jėgų
darbavosi iki šiol, eidamas
reikalų vedėjo ir kitas atsakin-
gas pareigas.

Nuo 2005 m. iki pastarųjų
mėnesių, jau sunkiai sirgda-
mas, S. Kelpšas dirbo Lietuvos
„Caritas“ koordinatoriumi ES
maisto paramos nepasiturin-
tiesiems tiekimo programoje,
per kurią parama pasiekdavo
daugiau kaip 300 tūkst. nepa-
siturinčiųjų visoje Lietuvoje.

Jo bendraminčiai teigia:
„Tokių žmonių, kaip Saulius
Kelpšas, dėka, esame kaip
krikščioniška bendrija, tauta ir
nepriklausoma valstybė.“

Velionis buvo pašarvotas
Kauno Pal. Jurgio Matulaičio
parapijos šarvojimo salėje.

Laidotuvių Šv. Mišios buvo
vasario 28 d. Kauno Pal. Jurgio
Matulaičio namų koplyčioje.

Laidotuvių Šv. Mišias
Kauno Pal. Jurgio Matulaičio
namų koplyčioje aukojo
Kauno arkivyskupas metro-
politas Sigitas Tamkevičius,

Telšių vyskupas Jonas Boruta,
velionio brolis kunigas Jaunius
Kelpšas, Lietuvos „Caritas“
generalinis direktorius kunigas
Robertas Grigas ir dar kelio-
lika kunigų, drauge meldėsi
mirusiojo buvę bendradarbiai,
šeima ir bičiuliai.

Vyskupas J. Boruta visiems
šv. Mišių dalyviams priminė S.
Kelpšo darbus aukojantis dėl ti-
kėjimo laisvės ir meilės Tėvynei
sovietinės okupacijos metais.

Į paskutinįją kelionę ve-
lionis buvo palydėtas aidint

Lietuvos kariuomenės krašto
apsaugos savanorių pajėgų gar-
bės sargybos salvėms, bendra-
žygiam sugiedojus „Marija,
Marija“ ir Lietuvos himną.

Visa Lietuvos „Caritas“
bendruomenė reiškia užuo-
jautą bei dvasinį palaikymą
a.a. Sauliaus šeimai ir arti-
miesiems. Viešpaties artumas
tenušluosto gedinčiųjų ašaras.
Čikagos lietuviai kun. Jauniui
Kelpšai reiškia gilią užuojautą
netekus savo brolio.

„Caritas“ inf.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

Licensijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą ilgesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RENGINIŲ KALENDORIUS

KOVO 25 d., sekmadienį, Clevelando Šv. Kazimiero parapijos salėse vyks tradicinė Kaziuko mugė, kurią ruošia Clevelando skautija. Oficiali pradžia po 10 v. r. šv. Mišių.

BIRŽELIO 17 d., sekmadienį 2:00 val. p.p. Baisiojo birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus - latvių bažnyčioje Andrews ir Detroit Ave. (West 152-a gatvė). Lakewood, OH. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

LAIŠKAS

KUR PASAULIS EINA?

Sudarius saviginos sutartis su JAV ir Izraeliu, taip vadinamą trijų ašių sutartį ir šią sutartį Juknevičienėi pasirašius ir rašalui jau nudžiūvus dabar Lietuvai atėjo eilė veikti, Lietuva tos sutarties tikrai nesulaužys. Lietuva nesielgs kaip Lenkija sudariusi sutartį taikos, dar rašalui nenuždžiūvus užpuolė Lietuvą, atplėšė mūsų sostinę Vilnių, Lenkija nesigėdijo ir pasaulis užmerkė akis – nematė.

Ribbentrop ir Molotov pasirašė taikos sutartį, pasidalino dalį Europos, rašalas išdžiūvo, parašų-sutartį sulaužė Hitleris ir iš džiaugsmo trepsėdamas trynė rankas gavęs žinią, kad bailūs rusai, kaip pašėlę bėga žudydami civilius gyventojus. Degindami kaimus ir miestelius griaudami miestus.

Juknevičienė ne tokia, ji davė žodį, garbės žodį, sutarties nesulaužys niekada!

Amerika atliko savo dalį-nušlavė Iraką, kaip nematyta audra, šimtai tūkstančių civilių nužudyta, kareivėliai iš džiaugsmo šlapinosi ant irakiečių kūnų, Gra-Ib kalėjimo sienos drebėjo ne iš džiaugsmo, keli milijonai irakų pabėgo iš tėvynės gelbėdami savo kailį, tūkstantmečiai muziejai sulygtinti su žeme, jų dulkėse ir griuvėsiuose senovinių brangenybių nėra, stebuklingu būdu jos dingo. Tyrinėtojai

ir šnipai nei vieno gramo atominio gaminio nerado, tautinių teisių žinovai teigia, kad Irako užpuolimas buvo neteisėtas, bet yra vienas žmogus Lietuvoje P-tarptautinių teisių dėstytojas teigia, kad Irake dar yra didžiulės priekabos pilnos atominų gėrybių po Iraką dideliais traktoriais tampomos ir dar nerastos. Irako sunaikinimas pagal jo gilų supratimą, tarptautinių teisių Irako sunaikinimas yra legalus.

Antras geras U.S. laimikis Bin Laden nužudytas, tai jau du dideli Amerikos žygiai, istorijos lapuose užrašyti.

Atėjo Izraelio eilė, jie taip pat laikydami sutarties nusiuntė savo baikerius į Iraną, o tie didvyriai pridėję magnetinę bombą prie Irano atominų mokslų specialisto automobilio – nužudė jį.

O Lietuva dar nieko nepadarė. Lietuva tikrai neapvils sąjungininkų, Juknevičienė išlaikys savo pažadą, o eilė dabar atėjo Irano sunaikinimui, todėl Juknevičienė turės per trumpą laiką sunaikinti Irano visas atomines gamyklas, sandėlius gal ir Iraną sulygins su žeme panašiai, kaip Iraką, nes iraniečiai kovos iki paskutinio, jų dieviškas įsakymas yra -akis už akį, dantis už dantį.

Kur pasaulis eina?

*Algis Virvytis,
Boston, MA*

JAV VYSKUPŲ LAIŠKAS NELEGALIEMS IMIGRANTAMS

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

2011 m. gruodžio 12 d., Marijos Apsireiškimo Guadalupe dienos proga, 33 lotynų ir ispanų kilmės vyskupai JAV, paskelbė atvirą laišką krašte esantiems nelegaliems imigrantams.

Mano laisvas ir sutrumintas jų laiško vertimas į lietuvių kalbą.

„Norime jums specialiai padėkoti už krikščioniškų vertybių išlaikymą savo gyvenime, už jūsų pasiaukojimą savo šeimoms, jūsų ištvermę, jūsų džiaugsmą gyvenimu, jūsų gilų tikėjimą ir ištikimybę. Jūs daug prisidedate prie krašto gerovės ekonomikoje, kultūroje ir dvasingume. Ekonominė krizė palietė visas JAV-jas. Su apgailėstavimu, matome, kad kai kurie emigrantus net kaltina dėl tos krizės. Mes nerisime spėdimų savo problemoms sėdami neapykantą. Mes spėdimus surasime skatindami kartu gyvenančių darbininkų – imigrantų ir piliečių – solidarumą.”

„Jūsų kenčiančiuose veiduose mes matome Kristaus veidą. Mes žinome apie jūsų pasiaukojimą savo šeimoms ir jų gerovei. Daugelis jūsų dirbate labai sunkius darbus, gaunate labai mažą atlyginimą, be sveikatos ar socialinės apsaugos draudimų. Vietoje susilaukus padėkos, dažnai jūs esate traktuojami kaip nusikaltėliai, nes nusikaltote esantiems imigracijos įstatymams. Mes taip pat gerai žinome apie jūsų patirtą skausmą, kai vienas iš jūsų šeimos narių buvo deportuotas. Mes žinome apie jus šiame krašte užaugusio jaunimo ir jaunų suaugusių frustracijas, kai jų svajonės buvo sujauktos, nes neturėjo legalaus imigranto statuso. Mes taip pat žinome apie nerimą žmonių, kurie davę prašymus įteisinti savo statusą, atsiranda prie galimybės būti deportuotais. Tokia padėtis šaukiasi Dievo įsiterpimo ir žmogiško sprendimo.”

„Pripažįstame, kad kartais valdžios pastangos tvarkytis su imigrantais jums atneša nusivylimą ar jausmą, kad esate apleisti, ypač kai visuomenė nerodo teigiamo dėmesio jūsų sunkumams išspręsti. JAV Vyskupų konferencija liudijo JAV kongresui apie reikalą pakeisti turimus įstatymus imigrantams palankia linkme. Nauji įstatymai turėtų pramatyti galimybę turėti darbo vizas, turėtų gerbti žmogaus teises, turėtų suteikti saugų įsadarbi-

nimą. Mes toliau skatinsime globalinį ekonominį teisingumą, kad mūsų broliai ir sesės galėtų susirasti darbo galimybes savo kilmės kraštuose, kad ten galėtų dirbti ir sugebėtų visapusiškai pragyventi”.

„Imigrantai yra atgaivinantį jėgą mūsų krašte. Stoka teisingų įstatymų ir veiklių reformų neigiamai atsiliepia visoms JAV-joms. Jūs dirbant sunkius darbus, mus skaudina, kad daug mūsų katalikų brolių ir sesių nemia mūsų pastangų pakeisti turimus įstatymus, tuo apginant pagrindines žmogaus teises. Mes pasižadame toliau dirbti, kad norimų pakeitimų būtų susilaukta. Mes žinome kaip sunku jums buvo pasiekti šio krašto sieną ir čia atvykti. Todėl mes esame įsipareigoję daryti viską, kas įmanoma, kad galėtumėte pas mus atvykti ir čia legaliai likti. Kaip jūsų sielovados vadovai, mes skatiname jus apgalvoti ar tikrai apsimoka čia atkeliauti iki nėra žmoniškai sutvarkyti imigracijos įstatymai”.

„Tačiau mes nelauksime iki įstatymai bus pakeisti, kad jus draugiškai priėmus į savo bažnyčias. Kaip Kristaus Kūno nariai, mes jums siūlome dvasinį peną. Esate mielai laukiami šv. Mišiose, komunijoje, kuri maitina mus Dievo žodžiu ir Jėzaus kūnu ir krauju. Mes jums ir jūsų vaikams turime katekizmo pamokas ir religinį auklėjimą. Mes, būdami nuolatiniai krašto gyventojai ir piliečiai, negalime užmiršti, kad beveik visi arba mūsų protėviai čia atvykome iš kitų kraštų ir kartu su kitais imigrantais iš kitų šalių, kitų kultūrų, sukūrėme naują kraštą. Dabar mes turime atidaryti savo rankas ir širdis naujai atvykusiems, taip kaip Jėzus mus mokina šiais žodžiais: ‘Aš buvau alkanas ir jūs mane pavalgydinote,... Aš buvau svetimtautis ir jūs mane priėmėte į savo namus’ (Mato, 25-35). Šie Jėzaus žodžiai gali būti pritaikyti naujiems

„DIRVAI” AUKOJO

A.Simonaitis, Rockford, IL..... 100
E.Čeičys, St. Petersburg, FL..... 45
G.Matas, Independence, OH..... 45
V.Plečkaitis, Richmond H., OH 25
F.Černius, La Grange, IL..... 22
D.Jurgutis, W.Bloomfield, MI... 20
J.Maciulaitis, Sunny Hills, FL... 20
K.Marcinkevičius,
Chagrin Falls, OH..... 20
J.Petkaitis, W.Hartford, CT..... 20
K.Biliūnas, Willowick, OH..... 15
P.Matekūnas, Manhasset, NY.... 15
J.Radvenis, Los Angeles, CA.... 15
J.Šulaitis, St. Petersburg, FL..... 15
V.Čiurlionis, Euclid, OH..... 10
P.Pagojus, Detroit, MI.....2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

imigrantams tarp mūsų. Jie buvo išalkę savo krašte, jie buvo ištroškę, kai keliavo per dykumas ir jie pasijuto svetimtaučiais atvykę pas mus. Jų buvimas skatina mus būti drašesniems ir pasipriešinti jų patiriamoms neteisėboms. Sekdami Jėzaus ir didžiųjų pranašų pavyzdžiu, mes turėtume atmesti juos sekiojančią priespaudą ir skelbti Dangaus Karalystės gerą naujieną, palydimą artimo meilės darbais. Melskime ir darbuokimės dėl savo brolių ir sesių, kad jie turėtų tokias pat progas ir galimybes, kuriomis mes pasinaudojame”.

Kadangi šį atvirą laišką pasirašė lotynų ir ispanų kilmės vyskupai, tai gali susidaryti įspūdis, kad laiškas taikomas tik tų vyskupų tautinės kilmės imigrantams. Iš tikrųjų, laiškas tinka visiems nelegaliems imigrantams, taigi, ir lietuviams. Ta tema mūsų spaudoje retai paliečiama, nors gali būti nemažiau opi kaip ir visiems kitiems. Kad šie rūpesčiai nelieka tik vyskupų laiške, aiškiai matome šiomis dienomis vykstančiuose priešriniminiuose debatuose. Įvairūs kandidatai, pasisakydami už įstatymuose numatytą imigracijos tvarką, nenori prarasti galimų balsų. To išdavoje kartais matome įdomią priešrinkiminę akrobatiką, bet čia jau kita, nors ir gimininga, tema.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.

Cleveland, OH 44119

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55.

PUSEI METŲ - \$40.

PIRMA KLA SE - \$78.

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

ST. PETERSBURG, FL.

Džiugi žinia klubo nariams. Po veik trejų metų susirašinėjimo ir diskusijų su Department of the Treasury Internal Revenue Service, vasario mėn. 10 d. Lietuvių klubo valdyba gavo laišką, kuriuo buvo pranešta, kad peržiūrėjęs visus pateiktus duomenis ir dokumentus nutarta, kad Lithuanian American Club, Inc. pagal Internal Revenue Code nuostatus yra 501 (c) (3) organizacija su visomis tos kategorijos organizacijoms suteikiamomis privilegijomis. Šis būvis galioja nuo Klubu įsteigimo datos 1961 m. Tai yra labai svarbus Klubu finansinės gerovės naudai sprendimas, atstatantis 1994 metais prarastą ne pelno siekiančios organizacijos būvį. Didelė padėka advokatui **Andriui Barauskui** vedusiam šį reikalą iki sėkmingos pabaigos.

Velykinė mugė. Kovo mėn. 29 d., ketvirtadienį, Klubu valdyba rengia *Velykinę mugę* didžiojoje klubo salėje. Pradžią 11 val. ryto. Čia bus galima įsigyti įvairių skanumynų: žagarėlių, meduolių, lietuviškų sūrių, pyragų, tortų, įvairių papuošalų ir kitokių įvairenybių. Lauksime visų Klubu narių ir svečių.

Vasario 16 dienos minėjimas klube. Lietuvos valstybės atkūrimo diena – Vasario 16-ji Lietuvių klube buvo atšvęsta sekmadienį, vasario mėn. 19 d. Šv. Jėzaus vardo bažnyčioje 1:15 val. p.p. buvo aukojamos šv. Mišios už mūsų Tėvynę-Lietuvą, kurias laikė keturi kunigai: prel. Algimantas Bartkus, Augustinas Simanavičius, OFM, dr. Matas Čyvas ir kan. Bernardas Talaišis. Šv. Kazimiero Misijos vadovas, kan. B. Talaišis pasakė gražų pamokslą, minėdamas kaip Lietuva, būdama po carinės Rusijos jungu, 1918 metais vasario 16 d. pasiskelbė Nepriklausoma valstybe.

Šv. Mišių metu vargonais grojo muzikė Genevieve Green, kuri taip pat pagie-

Lietuvių klubas, 4880 46th Ave North St., Petersburg, FL.

dojo solo „Panis Angelicus”. **Angelės Karnienės suorganizuota moterų grupė, vargonininkei akompanuojant, gražiai pagiedojo lietuviškas giesmes.** Pamaldos užbaigtos visos kongregacijos giedamu Lietuvos himnu.

Po šv. Mišių visi rinkosi į Lietuvių klubo salę, kur tarp svečių, buvo Lietuvos Garbės konsulas Algimantas Karnavičius, US CENTCOM Tampa FL. ryšio plk. lt. Saulius Paliulis su žmona, PL Bendruomenės atstovė Vilniuje Vida Bandis, JAV ats. pulk. Algimantas Garsys su žmona, ambasadorius Vytautas Dambra, buvęs Lietuvos Seimo narys dr. Kazys Bobelis su žmona, buvęs prez. V.Adamkaus patarėjas Remigijus Gaška su žmona.

Programos pradžioje scenos priekyje išsirikavo 12 lituanistinės mokyklos mokinių, vadovaujami mokytojų Jūratės Navickienės ir Rasos Kay, laikydami rankose trispalves vėliavėles, pradėjo ir kartu su visais dalyviais sugiedojo Lietuvos himną.

Po himnų, kiekvienas turėjo pasakyti savo mintis apie Lietuvą. Poetų eilėraščiais ar trumpais savais sakiniais jie tai padarė, ir publikai plojant užbaigė savo pasirodymą. Publiką sužavėjo šie daugumoje dar priešmokyklinio amžiaus jaunieji lietuviukai.

Po pietų Klubu pirmininkė

ramybės. Atlikėjas žada, jog dviejų valandų trukmės koncerte skambės visos populiariausios dainos, sukurtos tiek jo paties, tiek bendraujant su kitais autoriais. Kai kurias iš jų prirėkė rimtai permąstyti, norint suteikti kitokį skambėjimą. Marijono gerbėjai gyvai galės išgirsti naujojo krepšinio himno „Nebetyli sirgaliai” akustinę versiją. Koks turėtų būti šis koncertas? Marijonas sako: „Žinot, aš niekada nebuvau labai geras dainininkas. Bet viskas, ką visada mokėjau geriausiai, tai kitiems primesti savo nuotaiką. Gerą ar blogą... Čia jau atleiskite”.

LR Ambasada JK inf

dieną – valstybės nepriklausomybės atkūrimo dieną – Kovo 11-tąją. Manau, visos tos dienos yra svarbios, visos jos pareikalavo kraujo aukų, tačiau plačiausiai minima diena išlieka Vasario 16-toji. Minima jau 94 kartą. 1918 metais tą svarbų Nepriklausomybės Aktą pasirašė 20 drąsių, tautos atgimimu tikinčių piliečių. Jų visų troškimas buvo sukurti demokratinius pagrindais pagrįstą nepriklausomą Lietuvą, kuri būtų stipri, susiklausiusi, kūrybinga, dora ir teisinga.

Klubu pirmininkė Vida Meiluvienė padėjo prelegentui, visiems prisidėjusiems prie minėjimo programos ir gausiai susirinkusiems, primindama, kad šiandien renkamos aukos yra skiriamos Lietuvių Bendruomenės daugiašakiai lietuviybės išlaikymo veiklai paremti. Taip pat pakvietė visus atsilankyti į Lietuvių klubo Vasario 21 d. rengiamą Užgavėnių puotą. Minėjimas užbaigtas visiems dainuojant „Graži tu mano, brangi tėvyne...”

Užgavėnių puota Lietuvių klube. Vasario 21 d., 5 val. p.p. Lietuvių klubo nariai ir svečiai rinkosi į klubo salę užsigavėti. Pro duris žengė skrybėliuotos damos ir „katilokais” bei kitokiomis skrybėlėmis pasipuošę džentelmenai. Šioms Užgavėnėms skirta tema – skrybėlės, o jų matėsi įvairiausių: Anglijos karalienės pamėgtų modelių, cowboy 10 gal., lietuviškos trispalvės bokštų, „katilokų”, Tyrolijos skrybėlių papuoštų net su pavo plunksnomis, cilindrių. Stebėtina didelis susirinkusiųjų skaičius atsiliepė į valdybos kvietimą puoštis šį vakarą skrybėlėmis.

Valdybos sudaryta *jury* komisija – Rūta Čelkienė, Albinas

Karnius ir Aurelijus Kilbauskas turėjo daug darbuotis skiriant už skrybėles premijas. Net trejetą kartų turėjo „skrybėliuotieji” praeiti pro komisiją kol laimėtojai buvo paskelbti. Komisijos narys Aurelijus Kilbauskas paskelbė, kad pirmoji premija yra skiriama Winston Churchill ir jo poniai, kuris ne tik W.Churchill galvos dangą turėjo, bet visą pilną vakarinę aprangą, na, ir žinoma garsų W.Churchill cigarą buvo įsikandęs. Paaiškėjo, kad tai yra **Petras Rasimas** su žmona. Antroji premija paskirta tikrą Floridos sodą primenanti skrybėlaitė, papuošta hibiscus, ixorų ir kitomis gyvomis gėlėmis, net ir Norfolko palmės šakele ten buvo įjungta. Tai Danutės Mažeikienės kūrinys. Laimėtojai apdovanoti kilniaisiais gėrimais ir susirinkusių gausiais plojimais.

Prisidėjus vakarienei į stalus pradėjo plaukti gausūs užsigavėjimo valgiai. Dešros su įvairiais priedais, kelių rūšių blynai su padažais ir kiti skanumynai. Gaivinanti, namie daryta, lietuviška gira, vynai ir kava su gardumynais liūdijo „lašininio” valdymą.

Kovo 11-oji klube. Sveikiname visus lietuvius su artėjančia Kovo 11 švente. Maloniai kviečiame kartu paminėti šią svarbią Lietuvai datą. Susirinkime visi į Lietuvių klubą, dainuokime, šokime, grokime skaitykime gražiausias eiles Lietuvai. Nes, anot poeto: „*O kas gi Tu esi, Tėvyne, jei ne mes, Jei ne mūsų rankos, jei ne mūsų širdys...*”

Programoje pasirodys „Ritmas”, „Saulė”, skaitovai, muzikantai ir dainininkai.

Maloniai visų laukiame kovo mėn. 11 d., 2:30 v.p.p. Lietuvių klubo salėje.

Lietuvių žinios, Nr. 428 inf.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

(Atkelta iš 6 psl.)

ANGLIJA...

kurie atrodo per švelnūs ir ramūs didelėms salėms ir triukšmingiems koncertams. Ir yra tokių, kurie atrodo pernelyg audringi, kad galėtų koncertuoti tyliai. Marijonas priklauso pastariesiems. Išgarsėjęs visuotinai dainuojamomis dainomis „Trys milijonai”, „Pasveikinkit vieni kitus”, „Pakeliui namo”, „Nebetyli sirgaliai” jis, rodos, sukurtas masinėms šventėms ir svai-gulingoms fiestoms. Tačiau geriau su atlikėjo kūryba susipažinę klausytojai žino jo dainas, kurias galima tiesiog šnabždėti, nebijant sudrumsti